

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem hocsátható!

XL. évfolyam
163 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Vasárnap
1934. évi július 22

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 85.

MA: LÁSSUK MAROSVÁSÁRHELYT!

Sanfrancisco kulisszái mögött

Alig egy-két nappal az amszterdami zavarások elűté után új nagy tömegnyugtalanásokat jelent az éter a föld egy távolibb pontjáról, Sanfranciscóból. Az Amerikai Egyesült Államok e legnyugatibb nagyvárosában és a vele szomszédos Oaklandban több mint százötvenezer munkás rakta le a szerszámot s ez ma negyven év óta az USA leghatalmasabb munkabeszűntetése. A sztrájkot egy kéthónapja tartó bérharc robbantotta ki, a kikötői munkások bérharcra. A munkások követelése a munkaadók merevségén megüszültek s miután Roosevelt egyeztetői is hiába avatkoztak be, a szakszervezetek képviselői vasárnap éjjel egy izgalmas lefolyású vita után hatvankilenc szavazattal három ellenében kimondták a rakodómunkások támogatására az általános sztrájkot. Hétfő reggel újabb tizenkilenc szakszervezet csatlakozott a mozgalomhoz s a munkaszünetelés ma csaknem százszázalékos. Sanfrancisco és Oakland, egy hétszázézeres és egy háromszázézeres város, ostromlott várakhoz hasonlít, az élelmiszerkészletek alig egy-két napra elegendők, a polgárság jól-rosszul megszervezett kirohanásokkal próbál áttörni a blokád gyűrűjén, hogy kenyert, tejet és húst szerezzen, a nemzeti őrséget másfélszázöt ezer főre emelték s szó van róla, hogy a szövetséges hadsereg is beavatkozik. A hangulat pillanatáról pillanatra feszültebb, már megtörténtek az első fegyveres összecsapások a karhatalom és a sztrájkolók között és Sanfrancisco kormányzója a drámai órákban rádiótáviratot küldött a washingtoni Fehér Háza: jöjjön Roosevelt személyesen, likvidálja a veszélyt és teremtsen rendet az USA forrongó nyugatán.

Akármi a sanfranciscói forrongás pillanatnyi okai, a valóságos motívumok tulmennek a szimpátiázstrájk keretein. A szociális nyugtalanosság, a kor általános tünete Berlinben ugyanugy, mint Amszterdamban, Párisban és Sanfranciscóban s a szociális nyugtalanosság mögött ott a munkásság erős akarata, hogy tevékenyen résztvegyen sora intézésében. A sztrájk Amerikában nem kizárólag bérharc, vagy kenyérharc, de ennél jóval több: politika. Az érdekes a dologban, hogy a sztrájkok mögött rendszerint a roosevelti politika is ott húzódik s ha nem is lehet állítani, hogy Roosevelt vagy az ő agytrösztje inszenálja őket, annyi tény, hogy rokonszenvvel kísérik a munkásság megmozdulását, mert ez a megmozdulás a NIRA törekvéseit támogatja, a trösztök és a nagytőke ellenforradalma ellen. A konfliktus, amelyet Rooseveltnek most esetleg a fegyveres erő latbavetésével kell majd leszerelnie, komoly, szinte már tragikus dilemma: ha győznek a fegyverek s a munkásság elbukik, ez a pyrrhusi győzelem többé kerülhet a győzőnek, mint a megvert „ellenfélnek”.

Az ember azt kérde: hogyan lehetséges, hogy a nagy dekonjunktura idején, amikor a munkásság milliói ülnek ölbe tett kézzel tétlenül, még ilyen töretlen elszántsággal képesek a munkások odadobni a kesztyűt és felvenni a harcot. Az Egyesült Államokban Roosevelt minden gigási kísérlete ellenére is, hogy új fellendülést hozzon a száztízmilliók ország gazdasági életébe, még mindig több mint tízmillió a munkanélküliek száma. Roosevelt hatalmas elgondolásokkal próbálta csökkenteni a munkátlanlanságnak ezt a roppant feketeseregét, tízmilliárd dollárt irányzott elő a közmunkákra, a trösztöknél bevezette és kötelezővé tette a munkaködézet, a banktőkét erőlyes rendszerbájllyal igyekezett kimozdítani merevségéből, emelni akarta a béreket s a gazdák termékeinek piaci árát; de ugyanakkor az ipari termékek árának csökkentését ígérte meg a farmereknek, vagyis azt, hogy az „olló” szárnyai az agrár- és az ipari termékek árai között nem tágnulnak, hanem szűkülnek. Sajnos, az elgondolás és a valóság között az út hosszú s még hosszabbá teszik az ellenállások és a váratlan

Megalakult a francia szocialista és kommunista munkások egységfrontja

A Doumergue-kormány sürgős minisztertanácsa
Tardieu vallomása után

Páris, július 21.
Tardieunak a Stavisky-ügyben tett vallomása — amint már tegnap beszámoltunk róla — egyszerre kiérlelte ismét a pártpolitikai ellentéteket Franciaországban.

Veszélyben van a nemzeti koncentráció,
holott Doumergue annakidején csak azal a feltétellel volt hajlandó otthagyni magányát és ismét aktív szerepet vállalni a politikában, ha megszűnnek a párt-

harcok és úgy a jobb, mint a baloldal segítségével lesz nyugalmat teremteni és megfizetni a francia közéletet.

Tardieu azonban elérkezettnek látta a helyzetet a jobboldal felülemelkedésére és Chaumets elleni vallomásával végzetes csapást szándékozott mérni a Herriot vezetése alatt álló radikális szocialista pártra, amelynek Chaumets is egyik legismertebb vezetője.

A Stavisky-ügy ezzel ismét a francia fasizmus és demokrácia harcává nőtte ki magát, mert most már nemcsak Herriot pártja figyelt fel, hanem a francia szocialista párt is. Tardieu fasiszta riadójával szemben kiadták a jelszót az együttműködésre a kommunistákkal, nehogy Franciaországban is bekövetkezzék az, ami sorra bekövetkezett mindenütt: az egymásközött harcoló munkáspártok hátán uralomra került a jobboldal.

Minisztertanács a Stavisky-ügy új bonyodalmai miatt

Páris, július 21.
A Stavisky-ügy vizsgálatára kiküldött parlamenti bizottság elhatározta, hogy Tardieu vallomása után nem zárja le a vizsgálatot, hanem meghosszabbítja üléseit és beidézi a Tardieu részéről felsorolt tanukat.

A kormány a
Stavisky-ügyben beállott fordulat miatt elhatározta, hogy holnapra minisztertanácsot hív össze.

A minisztertanács, miután Doumergue elutazott, Cheron fog elnökölni Doumergue elutazása előtt kijelentette, hogy előre is hozzájárul a minisztertanács határozatához.

Chaumets ma sürgős megbeszélést tartott Herriotval a pártjukat Tardieu részéről ért súlyos támadás ügyében.

A lapok máris számításba veszik, hogy a Stavisky-ügy új fejleménye felrobbanthatja a nemzeti koncentrációs kormányt.

Megalakult a szocialista-kommunista egységfront

A francia szocialista párt nemzeti tanácsa rendkívül heves és izgalmas vita

után kimondotta, hogy elfogadja a kommunisták indítványát és megalakítja a szocialista-kommunista egységfrontot.

3475 szavazatot adtak le a javaslat mellett, 361-et ellene és 37 szavazó tartózkodott a szavazástól. A határozat értelmében

a párt állandó bizottságát fölhatalmazták, hogy a kommunista párttal megállapodjék az egységfront tekintetében és a párt nevében aláírja a megállapodást.

A határozatban kifejezést adnak ama reményüknek, hogy az együttműködés előbb-utóbb

a két párt szervezetei egységére vezet. Az együttműködés elsősorban augusztus első napjaiban fog először megnyilvánulni, amikor

a két párt együtt tüntet egész Franciaországban a világháború kitörésének huszadik évfordulója alkalmából.

Kimondják a határozatban, hogy a megállapodás időtartamára

beszüntetnek egymással szemben min-

den harcot és a közös akciókat közös akcióbizottság fogja vezetni. A határozatot Leon Blum is aláírta, aki hosszú ideig hevesen ellenezte a kommunistákkal való együttműködést.

A határozat nem talált egyhangú helyeslésre

és különösen a szocialista párt parlamenti frakciójának több tagja nyilvánította elégedetlenségét. A Frossard-csoport ellenhatározatot is hozott, amelyben aggályát fejezi ki a párt jövőjét illetően és úgy látja, hogy

az együttműködés következtében veszélybe kerül a párt függetlensége, demokratikus jellege és megtörténhetik, hogy a szocialista párt Moszkva diktátuma alá kerül.

A határozatot azzal indokolják, hogy a Tardieu-féle fasisztacsoport uralomra kerülését kívánják megakadályozni a munkásság egységfrontjával. A munkásság hadat üzen Tardieunak, követeli a baloldali pártok képviselőinek kivonulását a kormányból és a parlament feloszlását.

meggondolások. A roosevelti tervek nagy elánnal indultak, de meglassultak s a gazdasági diktátor szükségesnek látta revidálni egyet-mást. A hétmilliárd lecsökkent háromra, a kódexeket a trösztök intrikájára és szabotázsára egy és más nagyüzemben megszüntették, a dollárinfláció után emelt béreket nem tudták tartani, a mezőgazdatermékek emelkedtek, de az ipari termékek is emelkedtek, az olló ahe-lyett, hogy becsukódott volna, egyre inkább szétnyult, a heti munkaórák csökkentek, de a munkátlanlanság relative emelkedett. A faiparban az órabér 36.5 centről 39.4 centre emelkedett ugyan, de ugyanakkor a munkakórak száma heti 56.5-ről 31.8-ra esett. Az acéliparban a bér is esett és a munkaórák száma is. A bér 67.1 centről 60.4 centre, a dolgozott órák száma 46.5-ről 33.1-re. Roosevelt gigási kísérletével s a Pénz még gigásziabb szabotázsával egyidőben óriási arányokban emelkedtek a bérharcok. 1932-ben még csak 242 ezer munkás mert a

sztrájk végső fegyveréhez nyúl. 1933-ban már több mint háromszáz, 774 ezer. 1934-ben még erőteljesebb a sztrájkmozgalom. A munkásság megmozdulása mögött egyre inkább a politikai motívum a döntő tényező; az autópárbab példál közel százezer munkás tette le a munkát, s hogy Roosevelt közvetítésére újra fölveté, minden bérelőnyről lemondott ama akar ellenére, hogy a jövőben akadálytalanul kiépítheti munkásszervezeteit.

Az agytröszt erőfeszítései még mindig óriásiak, de a kudarcok is nagyok s a roosevelti kísérlet kezdi elveszíteni a lendületét. Johnson tábornok, a NIRA egyik vezető elmeje, tervbeveszi a munkaidő tiszszázalékos csökkentését és a bérek tiszszázalékos emelését. A terv terv marad. A munkaidő csökkent, a bérek csökkentek, a munkanélküliség nem akar csökkenni. A farmerék kivitele 1933. júliusától 1934. májusáig mindössze 23 millió bushel, holott egy évvel előbb ugyanebben az időben még

34 millió és két évvel előbb még éppenséggel 149 millió. Az agrártermékek emelkednek, az ipari termékek drágulnak, a tömegek jövedelme süllyed.

Ilyen körülmények között a munkásság sztrájkmozgalmainak sokkal nagyobb a jelentősége, mint bármikor volt: a munkások a termelési káoszban s a gazdaságnak a tröszt urai által mesterségesen előidézett anarchiájában szeretnének rendet teremteni s Rooseveltet a rendszinálásban megsegíteni. Hogy sikerül-e nekik s hogy vajon Roosevelt nem lesz-e kénytelen például a sanfranciscói sztrájkot is jobb meggyőződése ellenére hatalmi szóval likvidálni — a holnap izgató kérdése. Mindenesetre látni lehet, hogy a kulisszák mögött Amerikában is nagy események vajduknak: a dolgok közös nevezője a beteg gazdasági rend és a lázongó akarát, amely a betegségből hihetetlen erőfeszítések s hallatlan lázjelenségek közepette kilábalni szeretne.

Bombamerénylet egy tiroli templom ellen

Bécs, július 21.

A tiroli Műserben tegnap este bombamerényletet követtek el az ottani temp-

lom ellen. A robbanás oly nagyerejű volt, hogy a templom fala két méter szélességben ledőlt és részben beszakadt a tető is. Az oltár és általában a belső berendezés súlyosan megrongálódott.

Páratlan kegyetlenséggel dolgozó tömeggyilkost fogott el a brüsszeli rendőrség

Nyolc gyilkosságot ismert be már a rablógyilkos, de a rendőrség szerint ennél is sokkal több áldozata van

Brüsszel, július 21.

Évekig tartó nyomozás után borzalmas kegyetlenséggel dolgozó tömeggyilkost fogott el a brüsszeli rendőrség.

1931 óta az elmúlt napokig titokzatos rablógyilkosságokat követtek el Brüsszeltől a tengerpartig terjedő területen.

A gyilkos mindenesetben agyonverte ál-

dozatát, fejét a felismerhetetlenségig szétzúzta, teljesen kifosztotta, úgy, hogy

11 áldozatának még a személyazonosságát sem tudták megállapítani.

A gyilkosságokat mindenesetben a pályaudvarok környékén követték el és a rendőrség bizonyosra vette, hogy egy és ugyanazon ember a gyilkos.

Csütörtökön éjszaka a rendőrség letar-

tóztatta Hitler Alexander osztrák származású 45 éves nő fuvarost, akit évek óta figyelnek már és azzal is gyanúsították, hogy ő követi el a gyilkosságokat. A rendőrség most már elég terhelő adat birtokában volt és a letartóztatás után elrendelte a házkutatást Hitler lakásán. A házkutatásnál találtak egy vasrudat, amely barna ronggyal volt bevonva,

azonban különböző nevekre kiállított utleveleket és iratokat.

Hitler először tagadott, de a bizonyítékok sulya alatt bevallott három gyilkosságot.

A további vallatás során már nyolc áldozatot ismert be, de a rendőrség szerint ennél sokkal több embert gyilkolt meg.

A gyilkosságokat úgy követte el, hogy a pályaudvarok környékén követte magának áldozatait s amikor elhagyott helyre érték a lakásán talált vasrudal agyonverte őket,

elszedte értéktárgyait és irataikat. A vasrudat azért vonta be barna ronggyal, hogy a vérfoltok ne legyenek feltűnőek rajta.

Heitzer beismerő vallomása után azzal védekezett, hogy a családjával együtt éhezett és nyomora miatt vetemedett gyilkosságra.

Vasúti szerencsétlenség érte a mamaiai cserkészkirándulókat egy részét

Kisiklana vonatjukat egy pótkozdony

Konstanca, július 21.

A tengerparti országos cserkész táborozás résztvevőinek egy részét pénteken reggel olyan vasúti szerencsétlenség érte, amely könnyen végzetes lehetett volna.

A mamaiai állomásról 8 órakor egy tizenhat személykocsiból álló különvonat indult Konstancába, a légvédelmi gyakorlatokra. A különvonat utasai kizárólag cserkészek voltak.

A katonakórház közelében kiderült, hogy az egyetlen mozdony nem képes az emelkedésen felvontatni a túlsúlyos és túl hosszú vonatot s ezért a szerelvényt kettéosztották. A mozdony csak felével indul tovább, míg a másik nyolc személykocsi Konstancába való bevontatására második mozdonyt küldtek. A pótkozdony nemsokára meg is érkezett, de félhíza következtében olyan hevesen tolatott rá a szerelvényre, hogy a hatalmas erejű összeütközéstől mind a nyolc kocsi kiugrott a vágányról.

A cserkészek között iktóztos riadalom keletkezett. Sokan közülük kiugrottak a kocsikból, amelyek a lejtőn rettenetes robajjal siklottak ki. A szerencsétlenségben 25 cserkész kisebb-nagyobb sérülést szenvedett.

A konstancai hatóságok nyomban kiszálltak a karambol színhelyére s megindítva a vizsgálatot, megtették az intézkedéseket a sebesült cserkészek ápolására is.

Az ügyészség által kiadott névsor szerint a sebesültek között a következő erdélyi cserkészek szerepelnek:

Vlad és Visan Petre Nagyszebenből, Kresznyák, Orenás, Kerekes Lepes, Kiss és Ferencz Szatmárról, Bogan Sepsiszentgyörgyről, Klein Nagyváradról, Bleahu és Simedrea Brassóba, valamint Moga Szászvárosból.

A szerencsétlenül járt cserkészek állapota különben nem ad okot különösebb aggodalomra.

Kisajátított kisjenői birtokáért

525 millió frank kártérítésért perli József főherceg a román államot

Paul Boncour volt francia külügyminiszter képviseli Romániát az érdekes kártérítési pörben

Páris, július 21.

A Matin jelentése szerint József főherceg kisjenői birtokának kisajátításáért 500 millió frank kártérítésre és 225 millió frank kamatjövdelemért pereli a román államot.

Románia jogi képviselője Paul-Boncour volt francia külügyminiszter, aki azzal érvel a kereset ellen, hogy

Kisjenő Habsburg-birtok volt és miután a világháborút a Habsburgok idéz-

ték elő, jogos büntetés volt a birtok kisajátítása.

Dr. Pekár Jenő, József főherceg jogi képviselője, Paul-Boncour érvelésével szemben arra hivatkozik, hogy

a kisjenői birtok nem tartozott a Habsburgok családi vagyonához, hanem József főherceg egyéni vagyona volt

s így kisajátítása nem volt jogos a felhozott érvek alapján.

Az adófizető fizetett, a jegyző elsikkasztotta — és most fizessen újra az adófizető?

Ez is csak Csikban történhetik meg

Csikszereda, július 21.

Az elmúlt évben már írtunk arról a lehetetlen állapotról, ami Csikmadarason a szabályszerűen kifizetett, de felületes ellenőrzés következtében elsikkasztott adók körül folyik.

1929-ben a község akkori pénzeszésszel is megbízott Péterfi Imre nevű segédjegyzője durva okmányhamisítás útján az állami adókból közel százezer lej összeget sikkasztott el.

Későbbben fölfedezték a csalást. Az érdekeltektől adófizetőktől a vizsgálat során összeszedték a hivatalos nyugtákat és a hűtőgyi iratsomóhoz csatolták. Péterfi segédjegyzőt félévi fogházra ítélte a törvényszék.

Kétség sem férhet ahhoz, hogy az adófizetők nem tehetnek a sikkasztásról. — Azokat kellene felelősségre vonni anyagiilag, akik elmulasztották a mulatók hírből álló segédjegyző rendszeres és szigorú ellenőrzését. És mégis megtörténik az a lehetetlenség, hogy a már egyszer kifizetett, de elsikkasztott adóösszegekkel a fizetési kötelezettségüket becsületesen teljesítő adófizetőket tartják megterhelve, sőt évről-évre kamatos kamatokkal írják újból terhükre.

Érthetetlen, hogy a csikmadarasi esetben, ahol bírói eljárás során kétsége-

lenül bebizonyosodott az adófizetők és sikkasztás ténye, miért nem írják le az állam teljesen jogtalan követelését? Miért zaklatják egyre-másra azokat az adófizetőket, akik minden időben s így most is becsületesen teljesítették állampolgári kötelességüket a viharos adófizetői fronton?

Csikmadaras adófizetői öt esztendő óta szaladgálnak volt segédjegyzőjük által elsikkasztott adóösszegek törlése ügyében, de eredménytelenül. A jogos adótörlesztési végzés nem akar megérkezni, ezzel szemben annál gyakrabban jelentkezik a végrehajtó, aki sürgeti a „rég esedékes” tételek kifizetését.

Ideje volna rendezni már ezt a kérdést.

Táncosnő a forradalomban

Egy kivégzett rohamosztágarancsnok magyar származásu menyasszonyának beszámolója „az izgalmas napokról”

Le akarta lőni Hitlert, hogy megbosszulja vőlegényét, de izgatott viselkedése miatt idejében letartóztatták

Felsőőr, július 21.

Vélték Erna magyar származásu berlini táncosnő, Strassmann kivégzett rohamosztágarancsnok menyasszonya, hazaérkezett Felsőőrrre és kalandos színezetű elbeszélésben számol be vőlegénye kivégzéséről.

Vőlegényével több ízben részt vett Göring estélyein s így alkalma volt „beletanulni” a politikába. Tudott arról, hogy Strassmannék a rohamosztágarancsnokok között új forradalmat szerveznek. Junius 30-án, késő éjszaka a lakásán felkeresté vőle-

génye és arra kérte, hogy ha keresik, mondja azt, nem tudja, hol tartózkodik. Aznap éjszaka még detektívek jelentek meg nála és délutánra sikerült is Strassmannat elfogni. Két napig semmit sem sikerült megtudni vőlegénye sorsáról, csak azután tudta meg, hogy agyonlőtték.

Vőlegénye kivégzése miatt olyan gyűlölet fogta el, hogy elhatározta, megöli Hitlert.

Revolvert szerzett, de napokon keresztül nem tudott Hitler közelébe férkőzni, míg végül

egy gyűlésen feltűnést keltett izgatott viselkedése és letartóztatták.

Két héten keresztül vallatták, de nem árulta el magát s így sikerült elérnie, hogy szabadlábra helyezték, azonban továbbra is felügyelet alatt állott. Végül mégis megszökött Berlinből és sikerült is hazautaznia.

NARCISSE BLEU
A FENSÉGES
PÁRISI KÖLNIVIZ
Mury
CSOKALLO
AJKPIROSITO.
VALASSZAK E KIVÁLÓ GYÁRTMÁNYOKAT
ROMANIAI VEZÉRKÉPVISELET-N-H-BALTHAZAR-BUKAREST-SELAMIT

BOGARAK,

tűcsökök, poloskák, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztíthatók a

KATOL

japán rovarpor által.

Vagyonrevizió

Persze, a vagyonrevízió zsenális és új kor-

akot nyitó felfedezése még a kezdetleges áldumban van. Most még, ha működésbe hozzák a vagyonrevízió gépezetét, például egy nagy tisztviselőnél, akinek haterzer lejes fiksztetés mellett vas-, szén-, arany- és gyémánt nyái vannak, aki autópark, lövésznyaripárk versenyen felüli szeretőkkel rendelkezik, illők felett diszponál és tengerre épít villát, akkor ez a tisztviselőnek maszkírozott, csekély-kor mondott havi jövedelemmel rendelkező illiárdos utottan elővesz egy gyufaskatulya

Eppen akkora, mikor a mi vagyunk kerül sorra.
Avagy talán... avagy talán már most arról van szó?... Mert különben tessék mondani: minek ez a találmány?!...

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg húsmérgezés, vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz.

Szabadságát Berchtesgadenben tölti. Onnét utazik 22-én a beyreuthi ünnepi játékokra.

Evekig tartó kegyetlen huza-vona után

Igy dőlt el a Csiki Magánjavak sorsa

Megjelent a hivatalos lapban a június 3-án megszavazott törvény

Bukarest, július 21.

A hivatalos lap 162. száma közli a parlament által még június 3-án megszavazott és 8-án szentesített törvényt, amely megszünteti a Csiki Magánjavak és a román állam közti vitás ügyet. A törvény négy szakaszból áll, és igen érdekes megállapításokat tartalmaz.

Az első paragrafus kimondja a Csiki Magánjavak kezelésének visszaállítását, amely a régi, 1897-ből eredő szabályzat alapján fog működni. Ezek az alap-szabályok azonban olyan értelemben módosulnak, hogy azok a jogok, amiket a statútumok a magyar közoktatásiügyi és kereskedelemügyi minisztériumoknak biztosítottak, valamint Csikmegye alispáni hivatalának és a megyei kongregációnak, ugyanolyan feltételek mellett a román közoktatásiügyi és kereskedelemügyi minisztériumok, Csikmegye szubprefektusa és megyei bizottsága által gyakoroltatnak.

A második szakasz értelmében a földművelésügyi minisztérium felhatalmazást nyer arra, hogy egy nyilatkozat ellenében, mely kimondja, hogy az állammal szemben minden további követelés végleg megszűnt és nem kerül felújításra, átadja a Csiki Magánjavak kezelésének jelenlegi állapotukban a következő vagyontárgyakat:

1. Mindazon városi ingatlanokat, amelyek az állam által történt átvételkor, 1923-ban összeállított leltárban szerepelnek, mai állapotukban, kivéve azt a csikszeredai telket, amit az ottani görög keleti egyháznak juttattak, valamint a Csiki Magánjavak egykori kezelésébe birtokában talált értékeket is.

2. A borszéki fürdőben levő üdülőházak.

3. Azt a 6704 hektár területű erdőséget és legelőt, amely a CAPS által készített tervrajzokban van meghatározva és pedig: a Muncsel-tag, amely a második szériába tartozik, a Szárazpatak és Priszakány-tagban levő erdőket, amelyek a harmadik szériát alkotják, továbbá a „Putna mögött” nevű erdőt, mint negyedik szériát, a Higyesvölgy és Bisztra erdőket, amelyek a hatodik és hetedik vagyonsorot alkotják, mely Bisztra erdő egy részéből áll és néhány más parcellából, ugyanazon a környéken, amint az említett tervrajzokban szerepelnek.

A törvény harmadik szakasza kimondja,

ja, hogy a közoktatásiügyi minisztérium megtartja a csikszeredai algináziumot, mint állami intézményt, amelyben párhuzamos osztályok lesznek román és magyar előadási nyelven, valamennyi tantárgy részére, amennyiben megfelelő számú tanuló lesz, akiknek részére a tanítás magyar nyelven történjék.

Hasonlóképpen megtartja az állam, mint saját intézményt, a csiksomlyói árvaházat, azzal a megjegyzéssel, hogy az elemi oktatás magyar gyermekek részére magyar nyelven fog történni.

A negyedik paragrafus utasítja a pénzügyminisztériumot arra, hogy írja be az 1934—1935 évi költségvetésbe azon összegeket, amelyekből a multa, vagyis 1923 április elsejétől 1934 augusztus elsejéig járó illetményeket fogják kifizetni a Csiki Magánjavak régi kezelésébe által fizetett nyugdíjasok és volt tisztviselők részére.

selek részére.

A volt tisztviselők nyugdíj jogosultságát a Csiki Magánjavak nyugdíjszabályzata alapján fogják megállapítani az 1925 évi nyugdíjtörvényben előírt hatóságok, figyelembe véve a törvény utólagos módosításait is, még pedig azon szolgálati évek alapján, amelyekkel az érdekelt tisztviselők 1923 április elsején rendelkeztek és az akkor ténylegesen élvezett fizetés alapján.

Az így megállapított nyugdíjakat, valamint a többi nyugdíjasnál alkalmazott szabályok szerint kiszámított drágasági pótlékokat, akik Csikmegye tisztviselői voltak, 1934 április elsejétől kezdődően fogja az országos nyugdíjpénztár fizetni.

Kuriozumnak tűnik megírjuk, hogy a javaslatot a szenátus 116 szavazattal egy ellen, a kamara pedig 107 szavazattal egy ellen fogadta el.

Lefoglalták a nagyváradi Magyar Színház diszletkészletét a régebbi szintársulat bértartozása miatt

Nagyvárad, július 21.

A város színházi berkeit érdekes és bonyolult foglaltsági eset tartja izgalomban. Dr. Janovics Jenő, aki annakidején a nagyváradi városi színház bérloje volt és ilyen minőségben a színház épületében levő mozi is bérelte, úgy hagyta el a várost, hogy annak egymillió lejével adós maradt a színházber fejében. Amikor a volt igazgatót távozása után a város az egymillió megfizetésére akarta kényszeríteni, Janovics azzal vonta ki magát, hogy az összeg megfizetése már nem reá, hanem a Tháliánára, mint jogutódjára tartozik.

A város a követelés behajtását kétesnek látta és ezért biztosítási foglaltságot sz-

közölt a Tháliánára, amelynek jelenlegi igazgatója Parlaghy Lajos. A foglalás folyamán a Thália színházdiszlet készletét foglalta le a bizottság, azzal a „kedvezményvel”, hogy Parlaghy Lajos színháza azt az összeg kifizetéséig használhatja.

Parlaghy Lajos a foglalás és módja ellen tiltakozását nyújtotta be a város vezetőségénél és a foglalás feloldását kérte. A város azonban az „ami biztos” elvén visszautasította a nagyváradi színházigazgató kérését és tiltakozását.

Parlaghy Lajos igazgató, aki meg van győződve arról, hogy jogilag nem tartozik felelősséggel dr. Janovics Jenő adósságaiért, tehát a foglalás is jogtalan, más uton keresi jogainak érvényesítését.

Országos jellegű ünnepséget tart július 29-én Körösi Csoma Sándor szülőfaluja: Csomakörös

A cél: méltó emléket állítani a világhírű székely tudósnak, akit az angol tudományos élet is magáénak vall

Csomakörös, július 21.

A székelység világhírű tudósának, Körösi Csoma Sándornak, akit nyelvtudományi munkásságáért az angol tudományos világ is magáénak vall — ez év április 4-én volt 150 éves születési évfordulója. Már 92-ik esztendeje annak is, hogy a háromszékmegyei Csomakörös község nagy szülöttje meghalt s most — hosszú évek elmúlása után — Körösi Csoma Sándor kezd visszatérni szülő hazájába, Erdélyországba. Hosszu az út a messze Keleten fekvő Dardzsilingtől a háromszékmegyei Csomakörösig, hosszú esztendőket öntudatraébresztő örlése kellett ahhoz, hogy a honi szívek felmelegedjenek saját értékeik megbecsülésére s felismerjék, hogy mit jelent Körösi Csoma nyelvészeti és kutató munkássága nemcsak magyar, hanem egyetemes szempontból is.

A nagy székely tudós emlékének, születése 150-ik évfordulóján Erdélyszerte meleg ünnepléssel akarnak hódolni. Az emlékezés egyetemesen erdélyi hullámban megszünnek a felekezetek közötti ve telkedések, az ünneplésben minden egyház egyformán ki akarja venni a maga részét. A versengés a Himalája oldalán fekvő sir körül legfentebb azért folyik, hogy ki ünnepel méltóbb keretek között, ki ad nagyobb és illendőbb tiszteletet a

nagy halott szellemének.

A világhírű székely kicsiny szülőfaluja is készül az emlékünnepekre a 150 éves születési forduló alkalmával.

„Csomakörös község lakossága nagy-születettje, tudós Körösi Csoma Sándor születésének 150 éves évfordulója alkalmából jul. 29-én szülőfalujában, méltó emlékmű emelése céljából, emlékünnepe-lyt rendez” — mondja a meghívó. A helyi Csoma-bizottság tagjai: Incze László el-

nök, Danes Zsigmond, Debreczy Imre D., Debreczy József, Debreczy Lajos és Ferencz András. A közebédre való jelentkezéseket legkésőbb július 25-ig kell beküldeni a Csoma-bizottság címére. Beléptidij az egész napot kitöltő ünnepségekre 20 lej.

Az ünnepség délelőtt fél 10 órakor kezdődik istentisztelettel, amelyen Bajkó György orbai ref. esperes imádkozik és dr. Tavaszy Sándor ref. teológiai tanár hirdeti az igét. Ezután a diszünne-pély következik, amelynek keretében a megjelent dalárdák énekelnek, prólógot mond dr. Kelemen Zoltán, orbai ref. egyházmegyei gondnok, ünnepi beszédet mond Sándor József szenátor, szaval Vajda Gáspár szemerjai ref. lelkes, majd Körösi Csoma Sándor életéről elő-adást tart Debreczy Sándor Mikó-kollé-giumi tanár. Ezután az egyesületek és különböző testületek üdvözlései követ-keznek, majd diszkozszyülés. Délután 1 órakor közebéd a falu melletti Tölgy-avason, 4 órakor pedig szórakoztató mű-sor, amelyet a megállapított sorrendben a különböző énekkarok és a háromszék-megyei műkedvelő ifjúságból alakult vonós- és fuvószenekarok adnak össze.

Értesítéseink szerint az ünnepségen a bukaresti angol és japán követ is meg-jelenik.

A Csoma-emlékmű felállításához szükséges pénz összehozására már a vidéki Csoma-bizottság is megalakult, amelynek tagjai: báró Szentkereszt Béla, Sándor József, dr. Szalay Mátyás, Csutak Vilmos, dr. Török Andor, dr. Kele-men Zoltán, Ujlaky János, Debreczy Sándor és Incze László. Ennek a bizott-ságnak kötelessége, hogy Erdélyszerte Csoma-emlékünnepeket rendezzen s ezáltal ne csak az emlékoszlop felállítá-sát tegye lehetővé, hanem Körösi Csoma Sándort megismertesse egész Erdély ma-gyarságával, elsősorban pedig az erdélyi magyar ifjúsággal.

Kasszaforók „dolgoz-nak” Bukarestben

Bukarest, július 21.

A bukaresti Patricei-utca 5 szám alatt Ludaici-féle kézműáru üzletben nagyará-nyu betörés történt.

Ismeretlen tettesek csütörtök éjjel be-hatoltak az üzletbe, megfúrták a pénz-szekrényt és abból 380 ezer lej készpénzt raboltak el, majd elmenekültek. A szere-ncsés betörők értékes tárgyakat és nagymennyiségű árut is vittek el ma-gukkal.

A német diákok nem foglalkozhatnak külpolitikai kérdésekkel

Berlin, július 21.

Csütörtökön délután a német nemzeti-szocialista párt vezetősége hivatalos köz-leményben tudatta, hogy dr. Stül-elt, a német diákszövetség vezérét és Schärbrin-ger mérnököt, a szövetség kormánybizto-sát elmozdították állásától.

Együttal több rendeletet adtak ki a diákszövetség munkájának ellenőrzésére. Többek között megtiltották, hogy az if-jusági szervezetek lapjai külpolitikai kér-déseket feszegetsenek és hogy az ifjusa-gi szervezetek tagjai diáksapkákat és jel-vényeket égethessenek el.

Asíra Mozdó, Brassó

Július 20-tól a

„Pezsgő-háboru”

Főszereplők:

Heinz Rühmann, Lien Deyers, Lissi Wald-müller, Ida Wüst és Max Adalbert

Pohárcsengés, kacagás, sziporkázó szellemesség és fülhemászó dallamok, háttérben a kék Rajna a mult-ról regélő várromjaival!

“ASTRA-LUX”

Pénteken, folyó hó 20-ikán meg-nyitó előadás

RODA-RODA

TATÁR-JÁRÁS

című vígjátéka kerül bemutatásra, melyet a cenzura csak nemrégén engedélyezett.

A vígjátékot megelőzi egy 2 felvonásos balett: Strauss I. fantázia

Főszerepben:

IRÉNE EIZINGER.

Szünet alatt

JÁRÓKA LACI

a híres cigányprimás szórakoz-tatja a közönséget.

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük elsőjén lejár, a mai napon postautólevél útján küldtünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautólevél felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában — lapunk folytatódó küldésében megszakítás álljon elő.

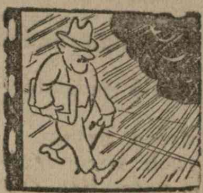
— **MARVANNYAL KÖVEZIK FELCSIKON AZ UTAKAT.** Csíkszeredéről jelentik: A sok kétségbeesítő körülmény ellenére sem volt hajlandó a közlekedésügyi miniszter a kisujját sem mozdítani a csíki járhatatlan utak érdekében. Állami útjavítás nincs, de az utadókát pigan behajtják. Biztosan azon a véleményen vannak Bukarestben, hogy a kettő nem egy kalap alá tartozik. Így aztán a fenekellen gödörből álló utak javításához hozzáfogtak a székelyek. Közmunkában egész falvak fuvaroznak követ. Felcsíkon márványból készülik a teljesen tönkrement alapépítményeket és ugyancsak márvány-kapiccsal töltik fel azt. Értékes és jó utjai lesznek az államnak, de nem az utadókba bepasalt megszámlálhatatlan milliókból, hanem újabb székely verejték árán. Hiába, igazságos közmondás az: segíts magadon s az Isten is megsegít. A székelyek segítenek is, mindaddig, míg a két malomkö között egészen „készén” lesznek.

— **Megegyezés várható a kolozsvári Belga-Romana vállalat és munkásai között.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Amint már megírtuk, a Belga Romana textilüzem munkásai a múlt héten sztrájkba léptek. A munkásság még a munkabíráóság döntése előtt letette a munkát, ami törvénytelen volt s emiatt a sztrájkolók egyrészt a textilüzem vezetésébe el akarta bocsátani. A szervezetlen munkások utólag beléptek a szakszervezetbe, amely Stroia elnök vezetésével bizottságot küldött ki, hogy felvesse a tárgyalásokat az üzem vezetésével a munkások érdekében. A tárgyalások már megkezdődtek s valószínű, hogy sikerre fognak vezetni: megkötik a kollektív szerződést.

— **BÁNYASZ-SORS.** Petrozsényi tudósítónk jelenti: Az aninoszai szénbánya egyik lövmesterét, Herberger Mihályt súlyos baleset érte. Robbantás közben az egyik patrón nem sült el, mire a lövmester a gyutacsot vizsgálni kezdte. Ebben a pillanatban felrobbant a patrón és a szerencsétlen lövmester arcát összeroncsolta, úgy, hogy azonnal megvakult. A petrozsényi kórházba szállították, de felépüléséhez kevés remény van. Ha sikerül is megmenteni az életnek, ezután már nem sok öröme lesz benne. Herberger lövmester iránt az egész Zsilvölgyben nagy a részvétel.

— **Bágyadt, levert, dolgozni képtelen** egyénekkel reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz a bélmozgást csakhamar megélénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiűri, a vérkeringést szabaddá teszi és a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a Ferenc József viz gyomorsavas szellemi munkásoknál, neurasténia embereknél és betegeskedő asszonyoknál is rendkívül jótékony hatást fejt ki.

— **Elrendelték a vérfertőző borbélymester vizsgálati fogságát.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A kolozsvári törvényszék vádtaácsa megerősítette Sebestyén József borbélymester 30 napos vizsgálati fogságát. A vérfertőző borbélymestert már Barbateiu vizsgálóbíró is kihallgatta. A tanukihallgatás során dr. Lengyel Miklós orvosra került a sor, aki elmondta, hogy a bestiális apa által megbecstelenített leányon, mielőtt férjhez ment volna, műtétet hajtott végre. Ez 1931 májusában történt. Az orvos előtt az anya is megjelent leányával s a leány testvérének adta ki magát. Lengyel orvos az ügyben már a tizedik tanu. A tanukihallgatások tovább tartanak.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint változatlanul enyhe, borus idő várható, helyenként kisebb záporosóval.

— **Ítélet a kolozsvári kommunista perben.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári VI-ik hadtest hadbírása pénteken délelőtt hirdetett ítéletet a 11 kommunista vádlott ügyében. A hadbíráóság a távollévő Megyeri Istvánt 3 hónapi fogházbüntetésre ítélte, míg Stern Lászlót 2 évi börtönnel, 5000 lej pénzbüntetéssel és politikai jogainak 5 évi elvesztésével, feleségét, Stern Jozefinét pedig 3 hónapi fogházbüntetésre ítélte, Stern József pedig 3 hónapot kapott. Boncza Ferencet és Gábor Mártont 500 lej, Boncza Máriát 700 lej és Korobia Istvánt 1000 lej pénzbüntetés megfizetésére kötelezték. Két vádlottat: Ujvári Miklóst, Gábor Anát, fementette a hadbíráóság.

— **A timişoarei nyilvánosjogi fiuliceum és felsőkereskedelmi iskola, kóser zsidó internátus, prospektusát** érdeklődőknek megküldi az igazgatóság.

— **A Bőrkereskedők szindikátusa 50 ezer lej segélyt szavazott meg a bőriparosoknak.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: A Kolozsvári Bőrkereskedők szindikátusa csütörtökön gyűlést tartott, Grünfeld Dávid elnök elnöklése alatt. A gyűlés Stern Vilmost szindikátusi titkárrá választotta meg, majd a tagok 50 ezer lej bocsátottak a szindikátus rendelkezésére, hogy abból a pillanatnyilag rászoruló bőriparosokat segítse.

— **Hárommillió lejt „áldoz” Kolozsvár város a vágóhid kijavítására.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Csütörtökön délután Drágan időközi-bizottsági elnök, Pesteá pénzügyi tanácsos és László Tibor megyei igazgató társaságában meglátogatta a vágóhidat. A látogatás eredményeképpen az intermár-bizottság elhatározta, hogy 3 millió lejjel hozzájárul a vágóhid kijavításához. A 3 millió lejt 2 év alatt köteles a vágóhid visszafizetni a városnak.

— **Fegyvereket találtak a kolozsvári vasúti étterem pincéjében.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Csütörtökön délután a rendőrség 1 vadász- és két katonafegyvert talált a kolozsvári vasúti étterem pincéjében. Vizsgálat indult a fegyverek eredetének kiderítésére.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-tele
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

BOKSÁNBANYÁN IS MEGALAKUL AZ EKE-TAGOZAT

Boksánbányáról jelentik: Boksánbánya turistái is szervezkednek. Az EKE tizen-nyelcadik tagozataként tartják vasárnap alakuló gyűlésüket, melyen a központ képviselőiben dr. Balogh Ernő és Szolnoky Gyula jelennek meg. A délelőtti alakulógyűlés után este turista propaganda-előadást rendeznek.

SHELLGAS a legújabb gáznemű tüzelő és világító anyag, szondagázból állítják elő, kis nyomás alatt cseppfolyóssá teszik és könnyen szállítható acéltartályokba töltik be.

SHELLGAS acéltartályokban minden megrendelőnek - költségmentesen - házhoz szállítatik.

SHELLGAS használatához nem szükséges semmilyen költség berendezés, tehát a legtakarékosabban használható fel fűtésre, világításra, a konyhában, fürdőszobában, mosókonyhában és mindenütt, ahol szükség van megre és világosságra.

SHELLGAS kék lánggal ég és magasabb tüzelőértéke van, mint bármely más fűtőanyag.

SHELLGAS nem kormoz és zajtalanul ég, nem szükséges előmelegíteni sem benzinnel, sem alkohollal, nincs szükség sem kánócra, sem pumpára.

SHELLGAS nem mérgező, tehát teljesen veszélytelen. Következő tulajdonságok teszik a SHELLGAS-t ideális fűtő és világító anyaggá: kezelése teljesen egyszerű, minden célra felhasználható, alacsony fogyasztás.

Kiállítás és bemutatási termékek:
BUCUREȘTI:
„I T A R”
Calea Victoriei No. 51
(Știrbey-Vodă sarok). Telef. 3-9951
„SANITAS”
Str. Mihai Vodă, 5. Telef. 3-3857
BRASSÓ:
„CALORIA” R. T. Lensor, 23

SHELLGAS

A „történelmi alsósparti“

amely mellékelt rajzban van megörökítve, mindennap a marosvásárhelyi ismert klubban zajlik le.

Hősei az ismert marosvásárhelyi ügyvéd és annak partnere, aki az „idő“ szerint váltakozik.

Eddig nem is lenne semmi különös és figyelemreméltó, mely a nyilvánosságot is megérdemelné ebben a nevezetes kártyajátzmában, amely éppen úgy az alsósparti közismert szabályai szerint történik, mint a többi hasonló játszma.

A marosvásárhelyi „történelmi alsósparti“ azonban azért nyerte ezt a kissé bizarr elnevezést, azért került a marosvásárhelyi „lássuk“ érdeklődési szférá-

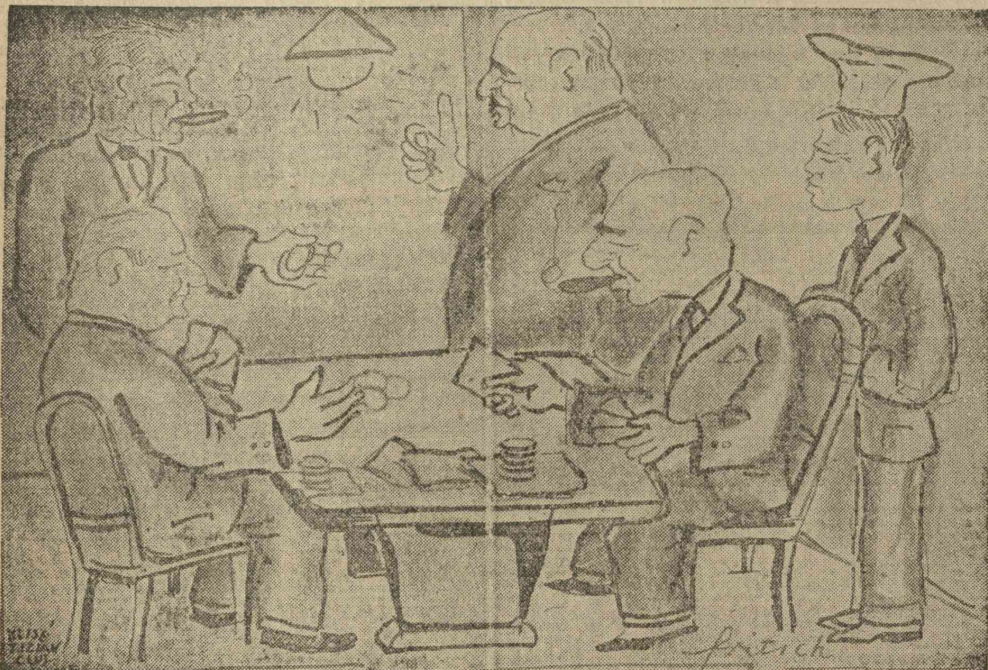
ténelmi alsósparti.

Időnként, félóránként, de sokszor tízpercenként is pihegő hírnökök szaladnak el a kibicékkel megrakott „küzdőtér“ mellől, hogy a város minden sarkába elvigyék az érdeklődőknek a részletes eredményeket és helyzetjelentéseket.

Egy élelmes vállalkozó már azzal a gondolattal is foglalkozik, hogy kíváncsian „házhöz“ telefonálja az eredményeket.

Egy munkanélküli újságíró pedig állandó hivatalos lapot készít a játszma részére megjelentetni.

Valahogy nagy boldogság tölti el a so-

jának középpontjába, mert az, akár hiszi, akár nem hiszi a tisztelt olvasó, Marosvásárhelytől le Brassóig, nagyobb eseményt jelent Marosvásárhely életében, mint akármelyik világesemény.

A harmadik birodalom recsegése-ropogása, Róhm kapitány kivégzése, Hitler esetleges bukása (el ne kiáltstok!), vagy egy Dollfuss-Mussolini találkozás, zsenge, fejletlen kis esemény a marosvásárhelyi klublátogató polgár szemében ahhoz képest, hogy milyen eredménnyel végződött aznap a marosvásárhelyi „tör-

rok íróját, hogy ilyen kellemes és megnyugtató dolgokat közölhet az olvasóival. Mert hiszen mégis csak jól kell mennie a Marosvásárhelyi Polgárnak, ha ez a legnagyobb gondja. Ha elfeledkezik arról, hogy világszerte lázasan készülődnek egy új, nagy véres leszámolásra és hogy a gyilkos gázokat, ma éppen úgy nyilvántartják, mint az alsósparti-figurákat. A különbség csak az lesz, hogy azokat nem fogják előre bejelenteni és így azokat meg sem lehet majd kontrázni.

Még csak ez hiányzott nekünk:

Két marosvásárhelyi újítás: a szökőkut és az egyenruhás utcaseprő

Nem tudtam, hogy mi „hiányzik“ még Marosvásárhelynek, az egykor büszke „székely fővárosnak“, amely ma (frázis ide, frázis oda) a legsötétebb nincstelenség utasítottjában tévelyeg.

Nem tudtam, hogy miért van még mindig hétezer munkanélküli ebben az alig negyvenezer városban és nem tudtam, hogy miért haldoklik az egyetlen kávéház és miért sir egymást tuharsogva minden foglalkozási ág.

Most már tudom.

Marosvásárhely bölcs városvezetősége olyan két újítást hozott be, amely méltán el fogja tüntetni az előbbi sirámokat és a megelégedettséget és jólét rózsáit fogják a gondoktól meggyötört marosvásárhelyi polgár sápadt arcára varázsolni.

Ime a két korszakalkotó újítás, amelyet méltán utánozni lehet. A marosvásárhelyi városvezetőség „áldozatokat nem kimélve“, szökőkutakat rendeztetett be a városháza előtti téren és hogy az idegen kellemes benyomásokkal távozzék ebből a kellemes és igényes város-

ból, egyenruhába öltöztette az utcaseprőket.

Az utcaseprőkkel, a nagy változás óta, amióta földigérő köpenyegeket és egyenruhákat kaptak, nem lehet beszélni.

Engem legutóbb, amikor éjszaka arra kértem őket, hogy egy pillanatra mentesítsenek a portól, szembesüptek a seprüvel, miközben gunyosan vicogtak és sértéseket mormoltak a fogaik között.

A világított „szökőkut“ pedig szintén csendesben kiröhögött.

És derült hangulatban volt akkor is, amikor a bölcs városatyák a város leg szebb hársfáját kivágták a városháza teréről, csak azért, hogy a szökőkutat jobban lehessen látni.

A baj ott van, hogy a marosvásárhelyi polgár átlát a szitán, illetőleg a szökőkuton, amely mögött még sincsen feneketlen jólét biztosítva részére. És már arra gondol, hogy a kánikulában, fürdő hiányában hideg tussnak fogja felhasználni a szökőkutakat. Marosvásárhely új és érdekes nevezetességét.

Marosvásárhelyi gyászjelentés két bankról

A marosvásárhelyi gazdasági életnek, melynek haldoklásáról már sokszor és sokat volt alkalmunk írni, a napokban „fekete napja“ volt.

Nem történt egyéb, csak annyi, hogy egy napon huzta le redőnyeit két marosvásárhelyi bank.

A bankbukások szokványos és mindennapi korszakában talán szó nélkül kellett volna elmenni emellett az esemény mellett.

Hiszen a két bank, amely valamikor a

a jólét és nyugodt élet várát jelentette sok tisztviselőnek, amelynek vastrezorjaiban biztos helyen hitte megtakarított vagyonkáját a naiv polgár, amelynek párnázott ajtója, uri otthonossággal berendezett szobáiban hatalmas karosszékekben pöffeszkedtek a bankvezérek, már ugyanis hónapok, mondhatni évek óta csak a mult, a sokszor jellemetlen és piszkos mult utolsó maradványai.

Mégis hangot kell adni erről a szomorú eseményről, azért, mert a két tompán, élettelenül csattogó lehuzott redőny is-

mét majdnem száz tisztviselő egzisztenciájába került.

Ez sem egészen friss dolog ugyan.

Az egyik bank, amelynek berendezését is elköttyavetelték a napokban egy végrehajtáson, már hónapok óta váltókkal, egykori zsiros banküzletek maradványaival és a bank tulajdonába tartozott bazar árumaradványaival fizette tisztviselőit.

Tessék elképzelni, igen tisztelt olvasó! Egyheti fizetés: egy aragonit hamutartó! Kétheti fizetés már egy szép férfi pénztárca és egyhavi fizetésnek el lehet fogadni egy állólámpát is. És a tisztviselők el is fogadták, de mivelhogy az értéktárgyakat, amelyeket verejtékes munkájuk fejében kaptak, mégsem tudták megenni, megkezdődött a tragikus versenytűzés a vevő után. Aki potomáron megvette a hamutartót, a pénztárcát és az állólámpát és ehelyett kenyeret adott a tisztviselőnek. Tragikus cserekereskedelem, amelynek most már vége szakadt, mert a bank most már hamutartót sem ad. Lehuzta redőnyét, elbocsátotta tisztviselőit és rezignáltan várja

a tömegesen beindított tisztviselőperak kimenetelét. A banknak már nincs mit veszítenie, mert nincs miből.

Ebben az esetben a vesztes csak a tisztviselő lehet, aki azonban szintén nem veszíthet sokat. Legfeljebb csak az életét. Ez pedig manapság nem olyan nagy veszteség.

A másik marosvásárhelyi bank szintén nem szégyelte magát. Egy szép napon felmondott összes tisztviselőinek és lehuzta redőnyeit.

A redőnyre tábla került, amelyen ez áll: A bank helyiségei bármilyen célra kiadók.

Bármilyen célra kiadók... A marosvásárhelyi bankból — könnyen előfordulhat — kávéház, cukrászda vagy klub lesz.

És helyiségeiben ugyanazok fognak megfordulni, akik valamikor megilletődött-bátortalanul kopogtattak be a büszke pénztárat ajtaján.

Csak az idők változnak, az emberek nem.

És a Pénz tovább győzedelmeskedik a Világ felett...

Marosvásárhelyi fejek

K. Wojtekovičs Olga

operaénekesnő, nemcsak Marosvásárhelyen, számos jól sikerült hangversenyen, hanem Kolozsváron a Magyar Színházban nemrégiben rendezett Richard Strauss estén is emlékezetes sikert aratott.

A kiváló énekesnő, akinek minden fellépése eseményszámba megy, a marosvásárhelyi városi zeneiskolában végezte tanulmányait, majd Bécsben képezte tovább hangját. Itt Kasovszka asszony, a híres énekpedagógus tanítványa volt. 1932-ben az osztrák fővárosban egy nemzetközi énekversenyen díjat nyert. Azóta Marosvásárhelyen, szűkebb pátriájában, filharmonikus estélyeken, zeneiskolai hangversenyeken, templomi hangversenyeken és a Kemény Zsigmond Társaság ülésein kap állandó dobogót. A Kemény Zsigmond Társaság különben, művészeti eredményeinek és érdemeinek elismerésül, nemrégiben tagjává is választotta.

K. Wojtekovičs Olgát valószínűleg elvesztí Marosvásárhely. Ősszel külföldre megy, ahol eddig folytatott tárgyalásai eredményeképpen, valószínűleg sikerülni fog méltóan elhelyezkednie.

Berger Duci

marosvásárhelyi karmesternő és zongoratanárnő. Ha ezt a két „méltóságot“ hallja az ember, azt hinné, hogy Berger Duci legalábbis évtizedeket töltött már a zene-művészet szolgálatában. Pedig a fiatal és tehetséges marosvásárhelyi muzsikusz még alig 19 éves és mégis már több erdélyi magyar színtársulatnak volt a karmesternője.

Az erdélyi magyar színházi tagok küzdelmes életében sem feledkezett azonban meg komponista hajlamairól és egy operettje a „Csempészbar“, amelyet Marosvásárhelyen nagy sikerrel adtak elő, legközelebb Kolozsváron és Temesváron is színpadra kerül.

Egy legújabb modern szerzeménye pedig a „Legény enyém...“ c. tangó, amely egy kolozsvári zeneműkiadó kiadásában jelent meg, igen nagy sikert aratott.

Berger Duci most Budapestre készül, ahol meglevő szerzeményei számára kiadót és új operettje számára megfelelő librettistát keres...

Magas, szőke és fiatal librettisták előnyben!

Marosvásárhelyi innen-onnan

1. 1931

A marosvásárhelyi városi zeneiskola hírnevéről nem kell hosszasan értekezni.

A zeneiskola, amely igen sok értékes tehetséget bocsátott ki védő szárnyai alól, csak nemrégiben ünnepelte tradícióival teli múltjának többévtizedes jubileumát.

Ezért hat furcsán a zeneiskola vezetőségének érthetetlen gesztusa, amely állítólag a marosvásárhelyi városvezetőség kezdeményezésére történik.

A disszonáns akkord, amely a marosvásárhelyi zeneintézmény jubileumi hullámai újabb felkavarta, az a tény, hogy a marosvásárhelyi zeneiskola igazgatója, meglepő elhatározással, a tanerők egész sorát nyugdíjazta és azok helyébe újakat hozat, más városokból.

Nem is kell hozzátennünk a beszámolóhoz, hogy a nyugdíjazott tanerők „véletlenül“ mind kisebbségiek.

Es az sem fog újszerűen hatni, hogy az újonnan kinevezett tanerők valószínűleg nem ehhez a népkategóriához fognak tartozni.

A marosvásárhelyi iskola nyugdíjaztatására ítelt tanerők még erejük teljében vannak és egyáltalán nem vágnak a „nyugdíj“ után. Szerény kérdésünk ez: miért nem hagyják őket dolgozni?!

2.

Érdekes esetről esik mostanában sok szó a székely fővárosban. A közhatóságok egyik legismertebb tagja, aki foglalkozásához híven az „adózási“ fronton árult el különböző szaktudást, kinos botrány középpontjába került.

Az eset hőstét egy furcsa afférból kifolyólag pár héttel ezelőtt egy más városba helyezték át.

Az áthelyezett ur természetesen az illetékes minisztériumot terhelte meg költségekének kifizetésével.

Eddig még nem lenne semmi különös és említésreméltó ebben a történetben.

A történet érdekessége ott kezdődik, hogy a költségek főtisztviselő, amikor a szállítócégnek számláját kifizette, kitöltetlen számlablatkottát kért.

A szállítócég főnökének nem lehetett joga a főtisztviselőben kételkedni és haborás nélkül átadta az üres számlalapot, amelyet viszont a főtisztviselő a maga rendjén egy sokkal nagyobb összegre töltött ki, mint amelyet a költségekért kifizetett.

Es a minisztérium szintén elfogadta a kijavított számla végösszegét és csak akkor fogott gyanút, amikor erre egy diszkrét feljelentés figyelmeztette.

A napokban egy minisztériumi inspektor jelent meg a marosvásárhelyi szállítócégnél, aki a cég összes könyveit felülvizsgálta és ilyenformán rájött a költségek tragikomikus történetére is, amelynek természetesen meg lesznek a méltó következményei.

Ettől eltekintve azonban — köszönjük kérdését — jól vagyunk Marosvásárhelyen.

Eltűnt a bajor parasztpárt vezére

München, július 21.
Egész Bajorországban óriási izgalmat okozott Heim Ervinnek, a bajor parasztpárt vezérének eltűnése. Heim a bajor monarchisták legfőbb vezére is volt és rendkívül népszerű volt különösen a bajor parasztságnak között. A legszorgosabb kutatások ellenére sem tudták addig nyomára akadni, s azt hiszik, hogy Heim is a hitlerista alakulatok bosszújának esett áldozatul.

Tutsek Ilonka és Piroska hangversenye

Brassó, július 22.
„A Tutsek-koncert” Brassóban fogalom már. Nemcsak zenéi, de társadalmi esemény. Évenként visszatérő kedves találkozás. A büszke öröm ünnepe megnyitkozása, hogy két brassói lány már nagyon magasan halad a tehetség és érvényesülés egyre felfelé ívelő útján. . .

Valódi concert-paré. . . A Honterus-aulában — társadalmi és nemzeti küldetés nélkül — Brassó zenekedvelő közönsége teljes számban megjelent. És csak az igazán kivételes tudásnak kijáró elismeréssel tapsolt, lelkesedett. A hangversenydobogó — az egyes számok között — megtelt virággal, mintha a szeretet és a kapott élményért a hála virágzott volna ki. . .

Voltak hosszú percek, — különösen a második részben — amikor a hangváza lebilincselően áradt szét a teremben és egyetlen szuggesztív feszültség lett urrá mindenkin, hogy aztán megleghangulatu, spontán, lelkes ünneplésben robbanjon ki.

Akik régóta figyelik fejlődésüket, álmélkodó örömmel állapították meg, hogy ének-kultúrájuk a legistább magas-ságra emelkedett.

Amit már annyiszor megírtak róluk, most is hangoztatni kell: a Tutsek-nővérek már ikerségük hasonlóságával érdeklődést keltenek, amit ének-művészetükkel még jobban és kivételesen nagyra tudnak fokozni.

Tutsek Piroska tömör, kész, csiszolt alt hangja pompás magasságaival nagy-szerűen érvényesült a meglepően kidolgozott drámai erejű előadókész-ség keretében. Caccini Amarillijének mély-sége, Paesioello Chi vuol la zingarella-jának könnyedsége, bája, nagyon hatott és egészen jó volt a lehelletfinom spanyol népdal és különösen nagy az olasz népdal. Ehol hercegnő áriájával Verdi Don Carlos-ból magával ragadta a közönséget, úgy-hogy Kodály „Haja, haja” remekmű-vü dalát kellett ráadásul adja — még re-mekebb visszaadással.

Tutsek Ilonka — amióta nem hallot-tuk, meglepően sokat fejlődött. Szoprán-ja bársonyos színt, erőt és biztonságot és hajlékonyságot kapott. A legnehezebb feladatokat is magától értetődő köny-nyedséggel oldja meg. Mozart: „Il Re pastore”, Weber: Oberon nagy áriáit közvetlen erővel hozta, a Strauss-dalok finomsága töretlenül csillogott és ráadá-sa Lavotta: „Mezei bokor-tá”-ja bravuro-san hangulatos volt.

A két duett-ről — Paesioello Kammer-duett-jéről és Ponchiello Gioconda operájának, Gioconda és Laura ket-tőséről — külön kell írni. A hangok árnyalati keveredésének szerencsés ta-lálkozása. Ugyanaz a szín olvad össze, egészíti ki egymást olyan erővel, mintha — egy hang lenne. . . A Gioconda-kettős után úgy zuhogott a taps, hogy — meg-ismételték.

Mesterien alkalmazkodó kísérő, a si-ker részese volt Schmidt L. a zongorá-nál. A Mozart számban Biemel Sámuel hegedűkísérete minden dicséretet meg-érdemel.

Több volt a Tutsek-nővérek esté-ye, mint egyszerű, szokványos hangverseny. — A legtisztább, legmegkapóbb ének-művészet gyönyöre és élvezete: élmény volt. . . (h. h.)

A CUKORBETEG KOSZTJA
Írta: Dr. HORVAY LAJOS
Ára 78 lej
Kapható a BRÁSSÓLAPOK Könyvosztályában

Letört a sanfranciscoi nagy sztrájk

Johnson tábornok győzött: a sztrájkbizottság elhatározta a harc megszüntetését
A kikötői munkások még tartják magukat

100 millió dolláros kárt okozott a város-nak a 72 napos kikötői sztrájk

San Francisco, július 21.

Amint azt tegnap jelentettük, San Francisco sztrájkoló munkásságával, a melynek vezetőségében az opportunus elemek többségének álláspontja győzött, Johnson tábornok, az NIRA elnöke személyesen folytatta a békítő tárgyalásokat. Mig a tárgyalások, melyek a szerdáról csütörtökre virradó éjszakán nem vezettek eredményre, a tegnapi nap folyamán lepergett tárgyalás eredményhez jut-tatta az Egyesült Államok kormányát. A távirati jelentések szerint a sztrájkbi-zottság elhatározta a sztrájk beszünté-sét. Ez a határozat a sztrájkban a mun-kásságra nézve negatív kimenetelével egyenlő, amiért a munkásság különböző szárnyai között heves testvérháboru ke-rült sor. A fölborult helyzetben a balol-dali forradalmi szárny a sztrájk tartásá-ért küzd, míg a középben állók és a jobb-oldaliak a győztes kormánnyal és a mun-kaadókkal minél intenzívebb békülésre törekcsenek. A 42 ezer sztrájkoló között a többség hangulata a sztrájkvezérkart támadja, amely azzal ejtette el a harc

síkerét, hogy megszüntette az élelmiszer zárlatot.

A munkások egy része már dolgozik, másik része még tartja magát, de ezek makacssága legföljebb két nap alatt meg-török. A hatóságok már meg is kezdték megtorló hadjáratukat és tömeges letar-tóztatásokat eszközöltek, leginkább a bal-oldali körökben. Jelenleg négyszáz szél-sőséges szocialista ül a rendőrség cellái-ban.

Legszívesebben a kikötői munkások tartják magukat, akik a sztrájkot tulaj-donképpen kihozták. A 72 napos kikötői sztrájk San Franciscónak mintegy 100 millió dolláros kárt okozott. — Johnson generális közvetítésére a kikötői munkásság és szakszervezetei és a hajó-zási társaságok között létrejött az új megállapodás, amely azonban nem a ki-kötőmunkások tömegeinek, hanem csak a szakszervezeti vezetőknek felel meg.

A sanfranciscoi kudarc az egyesült ál-lamoknak nagy területeire kiterjedt sztrájkjaira is letörő hatással van. Egy-előre Berkeley, Allameda és Haywand munkássága csatlakozott az oaklandi ha-

tározathoz, amely a munkaszüneteltetést San Franciscóban lefújta.

San Francisco percerői perere nyeri visz-sza életét. Az általános sztrájk ideje alatt a város szállodáiban mindössze husz ven-déget számoltak. Most azonban egyre-másra érkeznek az élelmiszerrakományok. A kikötőkben az angol hajók saját sze-mélyzetükkel kezdték meg a kirakódási munkát. A város reméli, hogy a még mēd-ig sztrájkoló konzervgyári, posztógyá-ri és gőzműsodái munkások 24 órán be-lül felveszik a munkát. A vilányosok egy része már közlekedik. Az autóbuszok-nak egyharmada is üzembe állt. Megnyil-tak a nagyobb élelmiszerkereskedések. A tereken és az utcákon rohamsisakos katonacsoportok cirkálnak, az exponál-talb közlekedési pontokat és a középü-leket gépfegyverek őrzik.

Az alabamai és a newyorki harmánc-ezer textilmunkás sztrájkjának tartama valószínűleg nem lesz hosszabb, mint a még mindig sztrájkoló friscoi munkásoké, amivel az amerikai munkásság történeté-nek egy aránylag vértelen, de annál el-keseredettebb szakasza zárul le.

Anglia továbbra is békét hangoztat, — de fegyverkezik

A balti-államok a keleti egyezmény-tervezet ellen

London, július 21.

Baldwin helyettes miniszterelnök az alsó-házban ismertette a légiflotta építési program-ját.

Baldwin hangoztatta, hogy a fegyverkezés ellenére, Anglia továbbra is ragaszkodik a nemzetközi leszereléshez és megkísérli a helyzetet kihozni a genfi zsák-utcából.

Sajnos, az eddigi tapasztalatok alapján nem lehet gyors eredményt várni és tekintettel az általános nyugtalanságra, elé-kezett az ideje, hogy Anglia is felülvizsgálja haderejének helyzetét.

A légiflottánál nemcsak a hiányok pótlása szükséges, hanem annyira kell fejleszteni, hogy legalább a szomszédos államok légiha-derejének színvonalára emelkedjen.

A fejlesztési terv szerint a meglévő 42 repülőrajhoz, még 44 repülő-rajt állítanak fel, ebből kilencet a haditengerészet szolgálatára. A repülőflotta tervét kormány öt év alatt szándékszik végrehajtani.

A KELETEURÓPAI EGYEZMÉNY

London, július 21.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint azon a

hivatalos listán, amelyet Barthou Londonban Simonnak átnyújtott a keleteurópai egyez-ménybe felveendő államokról, Németország, Lengyelország, Oroszország, Csehszlovákia, Litvánia, Lettország, Észtország és Finnország szerepel.

A Reuter jelentéssel ellentétben az eszt külügyminiszter hivatalos nyilatko-zatban szögezte le, hogy Litvánia kivételé-vel az összes balti-államok a keleti egyezmény ellen foglaltak állást.

MUSSOLINI ÜZENETE NÉMET-ORSZAGHOZ

Páris, július 21.

Az eddigi jelentésekkel ellentétben, a Temps azt jelenti, hogy Mussolini igyekszik Német-országot a keleti egyezménytervezet elfogadá-sára rábírni.

A Temps szerint Mussolini Olaszország ber-lini nagykövetségét Cerni gróftól elutazása előtt kihallgatáson fogadta és olyan értelmű utasi-tásokkal látta el, hogy intervénáljon a birodalmi kormányánál a keleti egyezmény mellett. Amennyiben Németország aláírja az egyez-ményt, Mussolini támogatja Németországnak a fegyverkezési egyenjogúsításra vonatkozó tö-rekvéseit.

Mikor vetnek már véget a csendő-ormesteri garázdálkodásoknak ? !

Újabb csendőri rémtetteiről érkezik jelentés Tasnád közeléből

Tasnád, július 21.

A Tasnád melletti Pir községben újabb felháborító csendőrerőszakosság történt.

Az ügy közelebbi részletei a követke-zők:

Pir község pár év óta Popescu csend-őrmester remurálmát nyűgi. A csend-őrmester, aki fegyver- és ökleadta jo-gánál fogva valósággal a falu remurává nőtte ki magát, éber és gonosz szemmel figyeli meg minden „alattvalója” életét, bevezette a cenzurát, elkobozta a ma-gyar újságokat, kiverte a magyar újsá-gok rikkancsait a faluból s ha valaki valaha elleneszegett, nem engedelm-skedett neki, azt irtózatossággal meg és durvasággal tanította meg arra, hogy a faluban senkinek sincs joga, csak a csendőrmesternek, az történik, amit ő akar, a falusinak, a parasztnak, a sze-gény embernek hallgatnia kell.

Ebbe a faluba pár héttel ezelőtt 10—12 cionista fiatalember érkezett. Moskovicz

Fülöp zsidó földbirtokos földjén kaptak munkát, hogy itt gyakorlatot szerezzé-nek a mezőgazdasági munkában s hogy majd ezt a tudásukat Palesztinában ér-vényesítsék.

Ezek a „chalucok” az első pillanattól kezdve szálka voltak a csendőrmester ur szemében. Lépten-nyomon beléjük kötött, gyalázta őket. Az őrmester ur gyűlöletét leginkább Illés Ábrahám, a chalucok csoportvezetője érezte.

A napokban aztán az őrmester ur gyű-lölete kihozt. Az egyik este — im-már hatodszor — leigazoltatta a csoport-vezetőt. Illés engedelmeskedett a felszó-lításnak és megmutatta írásait. A legna-gyobb meglepetésére azonban a csendő-ormester nem adta vissza a máskülőn-ben teljesen rendben levő írásokat, ha-nem szembetette azokat és azt mondta:

— Ha meg akarod kapni az írásaidat, gyere utánuk az ősre.

A többit már Illés mondja el:

— Ahogy beléptem az őrmester szobá-

jába, ez nekem esett és irtózatossan po-fozni kezdett. Ezután minden fajveszé-kelésem, könyörgésem, követeléselem el-le nére guzba kötözte kezemet, lába-mat és Gergely nevű legényével meg-korhásoltatott. A korhásolás, véresre-verés egy egész napig tartott.

Illés ezt édesanyjának mondta el, akit időközben Szatmárról hívtak el a fa-lusiak a nagybeteget és huszonnégyórás verés után szabadlábra bocsátott fiához.

Illés a zilahi ügyészségen feljelentést tett a csendőrmester ellen.

Legújabb

TATARESCU MINISZTEREL-NÖK

pénteken este fél 12 órakor érkezik meg Bukarestbe. Az állomáson barátai ő tisztelői fogadják.

AZ AGRÁRREFORM EL-INTÉZETLEN ÜGYEI

Pár nap óta sorra látogatja Erdély me-gyéit Negura földművelésügyi alminisz-ter. Az alminiszter az agrárreform által elintézetlenül hagyott ügyekben, mindjárt a helyszínén határozatot hoz.

PREFEKTUSOK ÉRTEKEZLETE

E hó 24-én a belügyminisztériumban az ország prefektusainak másik csoportja ül össze tanácskozásra. Az első csoport nem-rég tartotta meg gyűlését. A gyűléseken adminisztratív kérdéseket tárgyaltak meg.

BOILA ROMULUS KIHALL-GATÁSA A SKODA-ÜGYBEN

Hétfőn újra a Skoda-ügyet kivizsgáló parla-menti bizottság elé áll, Romulus Boila. Az is-mert politikus a szerdán megkezdett vallomá-sát fogja folytatni.

EMIL COMSAT,

a georgista párt naszdömgyei elnökét, felség-sértés vádja alatt letartóztatták.

ANGHELESCU NEM MONDOTT LE

Ma reggel olyan hírek terjedtek el Bukares-tben, hogy Anghelescu dr. közoktatásiügyi mi-niszter beadta lemondását. A Lupta jelentése szerint a lemondás hírért hivatalosan megcáfol-ták.

★

A bacea megyei liberális parlamenti tagok Târgu-Oenán tartott gyűlésen, Jamandi bel-ügyminiszter nagy beszédet mondott az alkot-mánymódosítás terve ellen.

SAN FRANCISCOBAN

még 13.000 munkás sztrájkol. Az összeállított statisztika szerint a sztrájk 150 millió dollár kárt okozott, az összeütközéseknek 11 halottja és 197 súlyos sebesültje volt, 225 szakszerve-zet 90.000 munkása állott sztrájkban. A hun-tersvillei textilmunkások, mintegy 20 ezren, tovább sztrájkolnak.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Aru- és pénzpiac

CSIKÁGÓ

NYITÁS:

Buza: július 98.62, szeptember 100 és egyenyed, december 102.

Kukorica: júliusra nincs jegyzés, szeptember 63, december 66.25.

Rozs: július 73, szeptemberre és decemberre nincs jegyzés.

ZARLAT

Buza tartott irányzat: július 98.75—98.75 szeptember 100—100.12, december 101.62—101.87.

Kukorica élénk irányzat: július 61.75, szeptember 63.25, december 65.50.

Zab tartott irányzat: július 44.75, szeptember 45.25, december 46.12.

Rozs tartott irányzat: július 71.50, szeptember 72.75, december 74.50.

WINNIPEG

NYITÁS

Buza: júliusra nincs jegyzés, október 86, december 87 és egykettő.

ZARLAT

Buza erős irányzat: július 85.12, október 86.25, december 87.50.

Árpa: július 46.50, október 48.12, december 49.25.

Állatpiacok

Külföldön

Rómában a vágómarhavásáron nyugodt irányzat mellett a következő árakat fizették: belföldi ökör I-a Lit. 2.10—2.55, II-a 1.80—2., tehén I-a 1.90—2.50, II-a 1.70—1.80, külföldi ökör I-a 2.10—2.40, élősúlykgként.

Drezdában a marhavásár irányzata csendes volt. Árak: ökör Pf 24—34, bika 21—32, tehén 10—30, élősúlyban fontonként.

Bécsben, a marhavásáron 1735 db-os felhajtásban nagyon lanya irányzat mellett a következő árakat fizették: ökör extrém gr. 115—120, I-a 100—112, bika extrém 98, I-a 88—95, tehén extrém 95, I-a 90—94, élősúlykgként. A sertésvásárra 9456 darab hus- és 3988 darab zsirsertést hajtottak fel. Az irányzat élénk volt. Árak: zsirsertés I-a gr. 116—119 II-a 110—115, szedett sertés 116—121, hussertés 110—128 élősúlykgként.

Győrött mérsékelt felhajtás mellett a következő sertésárakat fizették: hizott sertés öreg 60—65, süldő 75—80, hussertés 65—68 fill. kgként.

Tojáspiac Bécsben. A bécsi tojáspiacon rendkívül gyenge fogyasztás miatt az irányzat ellanyhult és a szükségletet csak nem kizárólag belföldi tojásból fedezik. A felső-ausztriai originál áruért gr. 8.5—9 alsó-ausztriai tojásért 7.75—8.5, magyar tojásért 8—8.5 fizettek darabonként.

BRASSÓI PIACI ÁRAK

Marhahus levesnek I. kg. 17, marhahus levesnek II. 12, marhahus pecsenye 54—56, sertéshus combja 26, sertéshus karaj 53, zsirszalonna 30, zsir 38, tojás drb. 1.20—1.40, csirke párja 50—90 lej. Élő állatok: export ökör kg. 9—11, sertés kg. 17—20, igás ökör drb. 3000—5000, 16 5000—7000, 16 luxus 10.000—16.000 lej. Terményárak nagyban: buza 100 kg. 480—530, rozs 300—320, sörárpa 300—320, tengeri 290—310, lencse 500—600, bab 350—370, burgonya 100—400 lej. Takarmányárak: széna préselt 100 kg. 130—140, széna laza 100—110, szalma 40—50, korpa 240—250 lej.

A bukaresti Vulcan-gépgyár, amely tudvalevően az Astra-vagongyár érdekelttségébe tartozik, újabban igen jelentős megrendeléseket kapott a petróleumipartól. Így például a Vulcan szállítja a Creditul Minier által és a Brünn-Königsfelder Maschinenfabrik vállalkozásában Brazília központjában épülő modern petróleumfinomító fémkonstrukcióit és tartályait. Hasonló megrendelést kapott a Vulcan-gépgyár az Astra Romană petróleumtársaságtól is.

Több mint 1 milliárdos forgalmat csinált az első félévben a bukaresti értéktőzsde

A részvényüzlet 100 százalékos emelkedést mutat a múlt évvel szemben

Bukarest, július 21.

A bukaresti értéktőzsde vezetősége most állította össze a június 30-ikával lezárult félév üzletforgalmi adatokat. Ezek az adatok azt mutatják, hogy habár még ma is rengeteg tőke hever gyümölcsözés nélkül, vagy lecszik a külföldi bankokban, a krízises évekkkel szemben határozott javulás következett be. Legjobb bizonyítéka ennek az a tény, hogy

a hathónapi összforgalom meghaladta az egymilliárd lejt, amire — P. Ikonomu vezértitkár kijelentése szerint — 1929 óta még nem volt példa.

Csak a gazdasági konjunktúra virágkorában érte el a bukaresti tőzsde részvényüzlete a milliárdos forgalmakat.

A tőzsde hivatalos kimutatása szerint az elmúlt félév alatt 1,541.169 darabvény 632,023.000 lej értékben és 968,122.000 lej névértékű értékpapír cserélt gazdát.

A kötvények reális árfolyamértéke azonban csak 381,815.000 lej volt. Ezzel szemben 1933 első hat hónapjában a tőzsde forgalma 788.883 db. részvény 269,896.000 lej értékben és 968,460.000 lej névértékű (345,872.000 lej tényleges értékű) kötvény volt. A részvényeknél tehát az emelkedés majdnem 100 százalékos, sőt

az értékben ennél is jóval több, a kötvénypiacon pedig körülbelül azonos maradt a forgalom a tavalyival.

Hónapok szerint is érdekes képet mutat a tőzsdei forgalom kimutatása. Míg a múltévben az összesen eladott részvények és kötvények értéke januárban 84,669.000, februárban 74,934.000, márciusban és áprilisban 77—77 millió, májusban 139,139.000 és júniusban 137,033.000 lej volt, az idén január 134,373.000 február 171,721.000, március 281,931.000, április 138,491.000, május 144,950.000 és június 142,37.000 lejes forgalmat mutat fel.

Ez az emelkedés nem magyarázható azzal, hogy a valutával kapcsolatban fel-felbukkanó pesszimista hírek idéték volna elő a tőzsdének a tőzsdére való fokozottabb tördulását,

mert egyrészt az elmúlt évben a piac gyakrabban állott riasztóhírek hatása alatt, mint ezidén, másrészt pedig, ha ez az ok valóban fennállna, akkor a tőzsde ma nem lenne olyan üzletellen, amilyen és a legerősebb papiroknak nem lenne olyan alacsony árfolyamuk, amilyen nem is igen volt még a krízis óta.

A hivatalos magyarázat az, hogy a tőzsdei forgalom megnövekedése kétségkívül a gazdasági válság enyhülésének és a lassan visszatérő bizalomnak a jele.

A keleti piacok meghódítása előtt

Keletre irányul Románia állat- és fűrészáru-exportja

Arad, július 21.

Az állattenyésztés, illetve az állatkivitel új perspektívái nem is olyan régen bontakoztak ki hivatalos nemzetgazdasaink előtt. Az agyonvámsorompózott Európában, ahol politikai érdekek és intrikák szövevénye mérgezi meg a legelemből gazdasági funkciókat is, az állatexport nem kevésbé súlyos problémát jelent, mint a buza piasszoroása. Állandó bajok és érdeklődések nyugtalanítják a szakmai köröket e téren is...

Azonban a román állatkivitel előtt ennek ellenére olyan mesés lehetőségek állnak, amelyeknek kihasználása önmagától kínálkozik és amely egy nagyszerű felismerésen alapszik. Az állatexportorszindikátus alelnöke, Birtolonu Aurel ny. őrnagy, nem is olyan régen új jelezőtt a román állatkivitel irányításába:

Romániának Keletre kell orientálódni! — állapította meg Birtolonu Aurel és a jelezőtt gyakorlati orientáció követte. A kísérletek beváltak: A Kelet olyan piacnak bizonyult, amely Romániába új gazdasági vérkeringés megindítását jelzi minden kétséget kizáró módon.

JERUZSÁLEM, KAIRO, PORT-SAID TART KAPUKKAL FOGADJÁK A ROMÁN ÁLLAT-EXPORTOT

A keleti piacok nincsenek bilincsekbe verve az ezernyi gazdaságpolitikai köztötségek révén. A román árut, amely versenyképes, a román állatszallítmányokat, amelyek árban és minőségben nagy-szerűen megfelelnek, minden fennakadás nélkül el lehet helyezni. Itt, ezeken a piacokon csak az alapvető közgazdasági tétel az irányadó: a kereslet és kínálat aránya. A kereslet pedig élénk és a kínálat nem okoz nehézségeket a különben is nagy helyzeti energiával rendelkező román exportnak.

Palesztinában a tavalyi exporthoz képest megötszöröződött állatkivitelünk: Tavaly 1001 darab élőállatot vittünk ki Palesztinába, idén, az év első öt hó-

napjában már 1577 a kivitt állatok száma.

És Palesztina még egyre érdeklődik és tárt kapukkal várja a román árut. Az érdeklődés nemcsak az állatexport iránt jelentős, de egyéb terményeink is piacra találnak. Például az ásványvízbázisok szempontjából ezek a keleti államok szintén új orientációt vettek: a romániai ásványvizek iránt igen komoly érdeklődés nyilvánult meg, úgyhogy a román ásványvízexport, ha lendületbe jön, könnyen kiszoríthatja az eddig nagy forgalmat lebonyolító francia szakipart.

Hogy milyen nagyszerű és sokatigérő

A közgazdaság hírei

A brassói Farola-rézhengermű, amely eddig kapacitásának csak 40 százalékát használta ki, újabban alumínium, réznikkel és bronz-alumínium cikkek gyártását kezdte meg, valamint vasúti tüzelőszekrények előállításához szükséges rézlemezeket is előállít.

A temesvári Décsi-kötszövőgyár azzal a tervvel foglalkozik, hogy üzemét Bukarestbe telepíti át.

„Calipso” céggel új gipszgyár és technikai üzem alakult Kolozsváron. A gyárat a Volin fagyapótygyár telepén rendezik be, amelynek tulajdonosa érdekelve van az új alapításban.

Elhalasztották a hadsereg nagy textil-árlejtését. Ismeretes, hogy június közepén a hadügyminisztérium nagymennyiségű posztó, vászonáru, trikotázscikk és készruha szállítására hirdetett árlejtést, amelyen a meghívott cégek azonban kijelentették, hogy csak úgy hajlandók az árlejtésen részt venni, ha régi szerződéseiket a kormány legalább részben orvosolja. Jellemző azonban, hogy még mielőtt ezt a negatív eredményt az illetékesek tudhatták volna, máris új árlejtést hirdettek meg a Monitorul Oficialban ugyanazon cikkek szállítására, csak egy hónappal későbbi terminusra. De

Antinevralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-rén idegzsabák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják.

Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

lendületet vett Romániának a keleti piacokra való orientálódása, arra legragyo-góbb példa, hogy a román export nagyobbára külföldi hajók igénybevitelével történik. Ugyanis a SMR (Societate Maritime Romana) hajói már hónapokra előre le vannak foglalva. Az állatkivitel kivül

deszka és fűrészáru exportunk is óriási lendülettel kapcsolódott bele Kelet gazdasági életének vérkeringésébe és éppen ezért a román kormány elhatározta, hogy 250 millió lej értékben új hajókat vásárol, hogy így az exporthaszon-nak még morzsái se jussanak idegen asztalra: Romániának minden morzsára szüksége van, mint ahogyan ez a helyzet valamennyi más országnál is.

Nemrégiben érkezett a fővárosba Jeruzsálemből egy palesztinai kereskedelmi megbízott, aki most perfektuálja a tel-avivi mintavásár román pavillonja által elért nagyszerű eredményeket. A pavillon ragyogó sikert aratott és Palesztinával már eddig is igen kellemesen alakult gazdasági kapcsolataink kimélyítésére ez a siker egyenesen garanciául szolgál.

UJ LEHETŐSÉGEK KUSZOBEN...

Az eddig elért nagyszerű eredmények, amelyek a keleti piacokra való terjeszkedéssel váltak lehetségessé, csak a kezdetet jelentik. A mezőgazda Románia előtt megnyíló új lehetőségek azt jelentik, hogy olyan feszültség-levezetőt nyerhet a román termelőpiac, amely sok súlyos belső problémánk megoldásához vezethet. Mert az eddig elért eredmények, amelyekről alkalmunk lesz még megemlékezni, — nem jelentik a lehetőségek csucsponjtját. A keleti piacok tervszerű és minden vonalon való ellátása lehetőlen eredményeket produkálhat még.

És, ha számításba vesszük, hogy a román állatexport és huskivitel a megnyitás előtt álló szovjet-piacon is csak biztató elhelyezkedési lehetőségek előtt áll, le kell szögezzük: az agrárius Romániában az állattenyésztés és kivitel áll a jobb jövő szolgálatában.

Balla Károly

ezt a második árlejtést sem tartották meg, mert a hadügyminisztérium magavonta vissza a kiírást és így az egész szállítás bizonytalan időre elhalasztódott.

*

Mintatejgazdaságot létesít Csákován a földművelésügyi minisztérium. Az első ilyen iskolát a Bukarest melletti Băneasa községben állította fel nemrég a kormány és most a Băneasa községben lesz a második. Mindkét iskola és mintagazdaság teljes berendezését a „Danemarca”-cég szállította.

*

Az Erdélyben dolgozó „Concordia” szénbányavállalat modern, légfűrdős szénmosótelepet készült berendezni. A társaság megvette németországi gyárak patentját, amelynek segítségével mindenfajta formában képes lesz a kibányászott szenet feldolgozni.

Követeljen kimondottan eredeti

„OLLA”

GUM...?

OLLA-t, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

ZSOLT BÉLA:

Ki a jó európai?

1915 augusztusában én megsebesültem, te megvakultál, ő elesett. Az én családom a tied és az övé hadikölcsönt jegyzett és kukoricakenyérrel evett. A te unokabátyádat inzultálták az utcán, mert erős, egészséges ember léte nem ment háborúba. Nagybátyádat becitálták a rendőrségre, mert Párisban rekedt egyetemhallgató fiától levelet kapott. Apám lájbszurnáljának vezércikke helyén fehér ablak jelent meg. Nyilván azt a közhelyet törölték ki, hogy elég volt a céltalan öldöklésből. Nővéred moziba ment segédorvos főlegény-jelöltjével és megtapsolta Vilmos császárt. Az öccse az efféle-gomb helyett gomblyukába tűzte a „Gott strafe England“-jelvényt.

1915-ben Ungváron negyvenöt ezer kolerasír domborult. Munkácson a vérhas halott ezredeinek hasították ki egy nagybirtoknak beillő parcellát. Végig a világon a nagyvárosok aszfaltján kopogtak a mankók. Már feltűntek az utcákon az idegsopek amokfutói. Hadifoglyok zöld arccal és sárga fogakkal vonultak a kávéházak előtt Archangelszktől Plymouthig. Kiszegisztenciák elpusztultak, a nagyok határtalanul megduzzadtak. Csalládok szétszaladtak, Solvegekből dajna lett és hü férjek vénereás betegek lettek Szibériában.

Piros kiáltók éjjel-nappal füstöltek és barna ágyuk éjjel-nappal üvöltöttek. Politikusok éjjel-nappal buzditottak az utolsó szál emberig való kitartásra.

Londonban internáltak egy pacifistát. Párisban kivégeztek egy katonaszökevényt. Berlinben bojkottáltak egy tudóst, aki nem irta alá a kiáltványt, mely a francia, angol, belga és olasz tudományt kontársággá bélyegezte.

Ugyanakkor, 1915-ben Genfben, a Népszövetség mai székhelyén, egy részvénytársaság ülésezett. Az elnök megállapította, hogy a közgyűlés határozatképes és örömmel konstata, hogy az angol, a francia, a német és az olasz részvényesek szinte teljes számban megjelentek. A részvényesek egyetértelmű elragadtatással nyilatkoztak az elmúlt év üzleti eredményéről, a páratlan konjunktúráról, a horribilis osztalékról. A zárszámadásokat rendben találták, a jegyzőkönyvet hitelesítették. Angol, francia, német és olasz autogrammok.

A Nobel-Dinamit részvénytársaság közgyűlése végetért. A részvényesek a Beaurivageban tartott bankett után hazatértek országaikba, ahol a robbanóanyag-szükséglet fennakadás nélkül való alimentálásáról gondoskodtak, ahogy jó hazafiakhoz illik.

Ugyanakkor Londonban elfogtak egy fantasztát, aki rópiratokat terjesztett ezzel a szöveggel: „Nemzeti különbség nélkül mindnyájan emberek vagyunk.“

A rópiratterjesztőnek csakugyan nem volt igaza. Nemzeti különbség nélkül nem voltunk mindnyájan emberek. Barbarok voltunk és öltük egymást dinamittal és nitroglicerinnel. Feldúltuk a szegényházakat és templomokat. Csecsemőket koncoltunk fel és megbecstelenítettük az ártatlan lányokat.

Emberek csak ők voltak: a Nobel-Dinamit részvényesek. Ők megmaradtak jó európaiaknak, őket nem bolondította meg a sovínyszta gőz, nem rugatta be a háborús szél, nem uszította. Barátságosan, testvéri egyetértésben ülték körül a zöld-asztalt és megkínálták egymást a szivarjaikkal. Ők képviselték az egymásnak esett Európa közepén a nemzetközi megértés üldözött gondolatát.

S vajjon Krupp és Thyssen urak nem ugyanezt tették-e, amikor dacolva a tömeges eszelősséggel, fenntartották a gazdasági kapcsolatokat az ellenséges államokkal? Nem a dolgozó és termelő népek békés kölcsönösségének nagy elvét mentették-e meg, amikor drótsó-

vényt, gyutacsot, fegyvert szállítottak az angoloknak, hogy helyébe gyapotot, olajat és élelmiszert szerezzenek az angol kalmároktól megkínzott nemzetüknek? Bajtárs, tedd a szivedre a kezdet: küldtél-e át kenyérrel az orosz léniába, ha megtudtad a hírszerzőktől, hogy a trónjuk három nap óta nem tud feljutni hozzájuk a zárótűz miatt? Ugy-e, nem küldtél?

Ők voltak az emberek: mi csürhe voltunk, veszett csorda voltunk.

Itt is, ott is akadt köztünk egy-kettő, aki 1916 tájban beszélni és irkálni kezdett, hogy elég volt, fejezzük be, ülünk le végre a zöld-asztalhoz, legyen vége már, legyen béke már. Ám mindez csak szóbeszéd maradt, mert egyrészt nem jutott el azokhoz, akik az ellenséges frontokon túl hasonlókat rebesgettek, másrészt, valljuk be: nem tudtunk volna elfogultság, bizalmatlanság nélkül szóba-ereszkedni egymással. Egy barátom, aki részt vett az 1917-es stockholmi szocialista konferencián, beszélt, hogy a központi hatalmak és az antant delegátusai a konferencia alatt privátim egyáltalán nem érintkeztek egymással. Tele voltak idegenkedéssel, gátlással, bárhogyan is akarták, nem tudták elfelejteni, hogy — ellenségek. Nem tudtak feloldódni a kö-

zös elvi békeakarásban, — úgy érezték, elárulnák a vakokat és a lábatlanokat és a tömegsirokat, ha itt szubjektíven is összebékülnének. Hiába, a nemzetközic, a pacifisták, a defetisták nem tudtak föl-emelkedni az elfogultság nélkül való emberségesség és európaiság ama magaslatára, amelyikre a Kruppok és Thyssenek és a Nobel-Dinamit részvényesek. És vajjon én, vagy te, vagy ő, tudtunk-e volna olyan közvetlen kedélyességgel levelezni ellenséges kollégákkal 1916-ban, mint lord Fisher angol nagydinamitális Tirpitz német nagydinamitális? Kedves Tips! — irt lord Fisher kadettiskolai kedélyességgel s egyuttal őszinte irigységgel, mert az angol idióták nem engedték meg neki azt, amit Tirpitznek megengedtek a németek: hogy szabadon üzhesse sportszerű passzióját a buvárhajókkal? Mi lett volna, ha például egy berlini újságíró hasonló kedélyességgel és őszinteséggel levelezi a szakmai ügyeket Sanerwein kollégájával?

De éppen itt van a hiba: hogy nem tette volna, mert német volt és francia és sejtelve sem volt arról, hogy van egy nemzetközi professzionizmus is, amely hatmillió hullá hátán kedélyesen eldiskurálgtat a metier-ről, mint az orvosok az új gyógymódokról és az érdekes kóresekről.

Bánáti—Fischer Árpád:

Ó, viharok, ó, Isten ujjai

— Kósa Györgynek —

Sejtelmes zengő vallomásod
Megfejté holdas éjjelek titkát,
Harsan rejtett szellemi másod
S némitja köznapok szitkát —

Sirocco, Nemere, Számum:
Maga Isten sóhajta ma éjjel:
Adria csókja remeg a számon
S hinti a szavakat széjjel.

Számum, nagy Ázsia lelke,
Csontomon keresztül dübörög,
Vágyaimban társait lelve
S felkavar mindent, mi örök.

Viháncol a szilaj Nemere,
A felhőket füzi fel láncra,
Csattan az Isten tenyere
S az erdőket perdíti táncra.

Összegyűlt minden ez éjben:
Havasokról kristályos jég,
Tengerek ize kering a szélben
S benne sivatag homokja ég.

Homlokomra hajnal harmata hull,
Pereg lázas csillagok könnye,
Ez az éjszaka csodákra gyul:
Mintha maga az Isten jönne.

Erdélyi Ágnes:

Álláshalmozó kuli

Mindig bámultam, hogy hogyan győzi. Hogyan győzi energiával, türelemmel és idővel. Főleg pedig idegekkel. Naponta 14–15 órát dolgozik. Délelőttre van egy állása, délután egy másik és este egy harmadik. Ha véletlenül kedvem támadt hajnalban kelni, reggeli színekbe gyönyörködni. 7 óra felé már vele találkozom, a mint fürge apró léptekkel szalad. Hová ilyen korán? — kérdeztem. — Dolgozni. Vallaltam a reggeli órákra egy kis restancia feldolgozást. Széladok, — szól vissza — rögtön 7 óra.

Este, ha már társasággal csavarogtam,

vagy hazafelé mentem, sokszor láttam, akkor jött munkából tizkor, vagy tizenkettő felé. Néha mondtam neki: — mondja, mikor él? Annyi a munkanélküli és maga agyondolgozza magát. — Ez az élet — mondta. — Ez lenne az élet? Maga nem él. Alszik 4–5 órát azért, hogy tovább bírja. Mert ha nem aludnék, összeroppannak. No, igen, eszik is. Lopva, egyik helyről a másikra szaladtában, vagy íróasztala fiókjából. — Ez csak átmenet, — nyugtat meg. Most tényleg sokat dolgozom, de nem lehet elengedni semmilyen kereseti lehetőségét. Különben volt idő, amikor

Nem voltunk emberek, bajtárs, s az a gyanum, hogy még sokáig nem leszünk azok. Ha akad valaki, aki a Kruppok és Tirpitzek büös nemzetközi megértését nem egymásnak ugratott népmilliók feje fölött és háta mögött s nem milliók vére és vagyona árán, hanem a milliókkal és a milliókért akarja megvalósítani, a — milliók nincsenek sehol. Lehet-e békére, emberségességre huszonnégyóra alatt mobilizálni a milliókat, lehet-e besorozni őket légiókba azzal a programmal, hogy nem a halál, hanem a jobb élet felé masíroznak? Lehet-e elrettenteni a németeket és az angolokat a német és az angol Kruppok és Thyssenek véres cserekereskedelmének leleplezésével attól, hogy holnap vagy holnapután újból munkásai és fogyasztói legyenek a pokoli konszernnek? A német katonát azzal a fegyverrel ölték meg, amit a német munkás a Krupp-gyárban kovácsolt, az angol csecsemőt az a légibomba roncsolta szét, amelyhez angol munkás bányászta a rezet — elképzelhető-e, hogy a német és angol munkás és polgár, miután ma már mindezt tudja, megegyezzen alkalmat fog adni a Nobel-Dinamit részvényesek és a Kruppoknak és Thysseneknek, hogy a vérözön arannyal kikövezett Araratján ismét kikössék a maguk luksusz bárkáját és átmentsek az újvilágba hatalmukat és erkölcsüket?

Elképzelhető. Ha valami nem történik, a Nobel-Dinamit részvénytársaság belátható időn belül ismét összeülhet és oszthatja a dividendát Genfben. Szíveségből bizonyára átengedik nekik a Népszövetség üléstermét.

többet is dolgoztam. Nem láttam én belülről évekig egy mozt, vagy kavóházat.

— A feleségét látta? — Kicsit meghökkenve nézett rám. Tényleg, erre nem is gondolt. Látni nem igen látta, mert este mire hazakerült, már rendszerint aludt a család, de néha mégis látta vasárnapokon, ha nem volt valami különmunkája.

Sokszor gondolkodtam rajta, hogyan lehet így élni? Miért is él egy ilyen ember? Teljesen személytelenül való, számoló, író- és könyvelőgéppé való. Ennek nincs privátélete, nincs különvételé-nye, a nyaka alázatossá van görbülve, mintha mindig igazgatónak állna. Az arc soha nem nyugodt, mindig ki van kelve kicsit magából, mindig túl van halmozva munkával és mindig kapkod.

Azt hittem, nagyon szerencsétlen, de csinálja, mert nagy a család és kell a pénz. Kérdeztem is tőle. — Gondolja, van-e az ilyen életnek értelme? Meglepően nézett rám. Oh, — mondta — nem baj az, hogy sok a dolog, csak most már nem bírom annyira. Tíz-tizenkét évvel ezelőtt direkt passzióval csináltam, csak megért a munkáért. Ma már nem bannám, ha volna egy-két szabad órányi naponta, most már csak pénzért csinálom. Legyintett. Ugy beszélt a régi baromi munkás éveiről, olyan nosztalgiaival, mint a primadonna a fénykoráról, amikor kifogták kocsija elől a lovakat, úgy beszélt, mint a tehetségesnek indult festő, aki öregségére cégtáblát fest.

Valódi „kuli“ volt. Olyan kuli, aki még csak nem is gondolt soha arra, hogy más-kép is lehetne. Természetesnek találta azt, hogy reggel már órák óta benn volt az irodában, mikor a kollégák ásitozna bejöttek kilenckor, hogy amikor mások este hazamentek pihenni, olvasni, sétálni, szerelmeskedni, szóval élni, akkor ő rohant a másik helyre, ahol már főtornyosodott aktacsomók várták, hogy feldolgozza őket.

Mostanában sokáig nem találkoztam vele. Ma újra szembejött. Megállítottam. Rosszul nézett ki. — Beteg? — kérdeztem. — Nem, szívtelentegetőzve, kicsit ki vagyok merülve. — Közben ismerősöm jött, akivel beszélmem kellett, egy lépéssel odébb mentem, de intette, hogy várjon. Félszemmel néztem rá beszélgetés közben. Nem tetszett nekem. Nekidőlt a falnak és lehunyta a szemét. Aztán vála-

hogy megérezte, hogy nézem és idegesen fellelkintett, dörzsölte tenyerével az arcát. többször a szeme felé kapott, mintha valamit el akart volna hessegetni. Vissza mentem hozzá, még beszéltünk pár percig. Elmondta, hogy gondolai vannak, a gyerekeknek rengeteg kell tandíjra, ruhára és könyvekre. A feleségét operálni kell epedő miatt és neki éppen most redukáltak két helyen. Most a három állásában összesen 4800 lejt keres. Egyszer csak a feje rángatózni kezdett. Mint nagyon, nagyon öreg embereknek, szaporán és megállíthatatlanul. Rémülten néztem rá, szólni akartam, hogy mi van vele; de szegény, úgy látszik, észrevette tekintetemet és szégyenlősen, szinte bocsánatkérően rámeredt ezért a dezoltságért és felém nyújtotta a kezét. Megye — mondta, nem a legjobban érzem magamat.

Utána néztem. Ahogy ment, ahogy sietésre és nyugodtra akarta erőszakolni a lépéseit és ahogy egyszer furcsán mégis megtántorodott.

Belémvágott. Mi lesz vele. Negyven éves és már letört. Hiába leplezi, teljes az idegkimerültsége.

Lehet, hogy annál is több, teljes elhasznátság. Negyven éves korára el van használva. Pedig most még inkább kelle-ne dolgoznia, hiszen mindenütt kevesebbet fizetnek. Mi lesz vele, ha észreveszik, hogy már nem a régi géppontosságú munkás. Ha tévedni fog a számolásban.

Naió kérdés, korholom magam. Mi lenne? Kirugják. Munkaadóinak ügyes, szorgalmas emberekre van szükségük, nem idegroncokra. Már megrikkant. Még leplezi, még próbálja tagadni, de a fereg már kikezdte. Ott fog állni a családjával, tehetetlen roncs, elhasznált szerszám. a családjával, akiket eddig 5 gyámoltott, ott fog állni és éhen döglük. Ki fog neki nyugdíjat adni, ki fogja, ha nem is kárpótolni életéért, amit nem ért rá élni a mások szolgálatában, de legalább enni ki fog neki adni és a családjának? Senki. Magántisztviselő-kuli. Majd elmondják, ha még emlékeznek rá, utódainak, akik esetleg este 8 órakor már haza ekarnak menni, hogy elődjük más ember volt, az még ilyenkor temetkezett csak bele igazán a munkába. De hiába, az új nemzék nyomába se léphet a réginek!

Az új Flit-rovarpor a híres Flit-folyadék teljes pusztító képességével bír és speciálisan a rovarok irtására készült.

Vegyen még ma egy doboz Flit-rovarpori. Hintse be vele a hasadékokat és a nehezen megközelíthető sarkokat. A Flit

rovarirtópor elpusztítja a bolhakát, a poloskát, a tetveket és a hangyákat. Megvéd a molytól és elpusztítja a kutyák és egyéb háziállatok bolháit.

Legyek, szunyogok és molyok irtására a legbiztosabb szer a Flit-olyadék.

FLIT ROVARPOR

Író a munkájáról

Károly Sándor elmondja, hogyan született az „1984”

Összinte vallomás egy különös látomásról és egy még különösebb regényről

Arad, július 21.

Néhány hónappal ezelőtt, egy zivataros márciusi éjszakán, amikor hideg eső zuhogott a földre, repülőgépekről álmodtam. Csodálatos madarak usztak a levegőben a soktornyú város fölött. A város aludt, mert csendes éjszaka borult a házakra. A madarak keringtek a templomtornyok körül és különösképpen nem zúgtak. Mintha haldokló motor dolgozott volna bensejükben. Azután egyszerre valamelyik sűrű sugár bukott le az egyik gépből, majd a másikkól és a harmadikkól is. Olyan vékony sugarak voltak, mint a mikor a kis villamos zseblámpákból gombnyomásra előjön a fény. A vékony fehér csíkok kis ideig ott táncoltak egy karsu templomtornyon, azután a szép torony hajladozni kezdett, mintha szél fújna, majd összeomlott. Zajtalanul, nagyon halkán történt. Akkor az volt az érzésem, hogy mesebeli óriás lép az épület elé, iszonyu kezével megfogja a tornyot, leemeli a templomhajóról és zsebreavágja. Először csak három madarat láttam, majd mindig több és több jött, végül már úgy rajzottak a levegőben, mint ősszel a költőzködő fecskék. És mindig eltűnt egy torony, nagy bérház, iskola, vagy kaszárnya. Beomlottak kis villák és külvárosi földszintes kunyhók, vasútállomások és gyárak, minden elpusztult, csak tégladarabok és fahulladékok heverték az utcákon. Embert sehol nem láttam, csak valahol messze ugatott, talán nem is ugatott, hanem panaszosan sirt egy kutya.

Amikor reggel felébredtem, zúgott a fejem. Valahogy fáradtnak és nehéznek éreztem a testemet, mintha éjjel palaki ólomdarabokat aggatott volna vállamra, karomra, hátamra és lábamra. Önkéntelenül is az ablakhoz siettem és kinéztem a csatások utcára. Boldog sóhajlás szakadt ki belőlem, mert az ismerős házak a helyükön állottak és távolból barátságosan integetett felém a minorita-templom öblös kupolája.

Ez a különös álom azóta sokat nyugtalanított. Az álmot az ember rendszerint elfelejti. A sugarak, meg az összeroppanó házak azonban sokáig megmaradtak bennem. Gondoltam rájuk, játszottam velük, néha örültségnek, buta agyrémnek tekintettem őket, máskor meg végigfutott a hátamon a hideg arra a lehetőségre, hogy valamilyen francia, vagy német laboratóriumról esetleg elindulhat romboló útjára a huszadik század új szörnyűsége. Azután olvastam az újságokban, hogy a „Times” katonai szakértője szerint a németek olyan titokzatos sugarakat találtak fel, amelyek megállít minden működő gépkonstruktót és „Newyork Herald” tengerészeti szakértője arról cikkezett, hogy az amerikai csafahajókon elektromos hullámokkal küldik már a bombákat a kívánt

helyre. Valahányszor a német, francia, angol és amerikai képes újságokban fényképfelvételeket láttam hadgyakorlatokról és új cirkálóok vízrehozásáról, vagy a filmzsrnál próba-gázlámadosokat és mesterséges ködfelhőket mutatott be, mindig az álomra gondoltam és szorongó érzések neheztedek rám.

Azután nem is tudom, mikor és miért, csak leültem az íróasztalhoz és láttam, hogy a toll sebesebben végigfut a fehér papíron, furesa gondolatok rohantak a fejemben és a szabályos mondatok megörökítették a gondolatokat. Elképzeltem, hogy milyen lesz a világ ötven esztendő múlva, milyen csodálatos újításokat hoz ekkorra a technika és elképzeltem azt is, hogy a félelmes fehér sugár kilep a lehetlenség lombikjából és mint testet öltött valóság kér részt az emberiség életéből. Láttam a nagy madarakat keringeni bé-

késen aóó városok és falvak felett s a tornyok megint összedőztek, mint azon a borzalmas éjszakán.

1984-et láttam és ezt a látomást írtam le a papírosra. Hogy képzeldőrem közel jár-e a valósághoz, vagy a képtelenség mézejére repített, nem tudom. Nem is elemzem ezt, talán nem is fontos. Más se tegye, mert utosztóbe jutna, azután mind untalan belehasítana töprengésébe a kor, amelyet a csodák korának is neveznek. Nem is tudom, meddig írtam, csak arra emlékszem, hogy egymásután feketedtek be a fehér oldalak és mintha valaki a hátam mögött állt és folyton nógatott volna:

— Irj! Mutasd meg a Ma beteg emberének, hogy milyen lesz a Holnap, ha a műhelyekben és laboratóriumokban csak azt kutatják a bölcsek és bolondok, hogy milyen új csodákkal gyilkolhatják le az életet!

Egy csehszlovákiai magyar festő Bukarestben

Bukarest, július 21.

— Láng Dávid vagyok.

Alacsony, kellemes külsejű, barna fiatal ember mutatkozott be ezzel a három szóval, olyan szerényen, mintha bocsánatot kérne azért, hogy ő is a világon ismerkedik lenni.

Ez a tulzott szerénységű ember: egy világhírességnek induló festőzseni, akinek a nevét és a képeit egész Nyugateurópa ismeri már. Most a művészsors vihara elvetette ide, Bukarestbe. Rövid néhány év alatt fantasztikus vagababútúrt írt le Láng Dávid az európai kontinensen. Most harmincnégy éves, de nem néz ki belőle több mint harminc. Talán ennyi sem. A hogy mozog a szőnyeggel kirakott szobában, önkéntelenül is Schmidt Józsefre, a világhíres énekesre emlékeztem. És azt lehetne mondani, hogy Láng Dávid az emberi lélekábrázolás Josef Schmidtje.

Váguj helyen született. A legfiatalabb korosztályok között résztvevő a háborúban, majd 21 éves korában leszerelt és beiratkozott a Budapesti Képzőművészeti Főiskolára. Csakhamar megkezdte bolyongásait. Bécsbe került, ahol Isidor Kaufmann és Paul Neubauer felismerték a tehetségét, segítik, bátorítják és már 1922-ben Láng Dávid megrendezi a bécsi Hagen-Bund nevű művészklubban az első kiállítását. Óriási sikert arat.

A siker titka?

Láng Dávid szótlanul előveszi a mapáit és sorra bemutatja a képeit. Litográfiák, rézkarcok, képek. Valami ellen-

Láng Dávid — az emberi lélek zseniális ábrázolója

állhatatlanul megkapó van mindegyikben. Láng Dávid csak portrékat fest és rajzol. De ezt azután olyan zsenialitással, amely elakasztja a nézők lélegzetét. A lelkük ott ül a portrék arcán. A szemük kifejezése olyan mélységesen emberi, annyira kifelé fordítja az ábrázolt egyén teljes belső életét, mintha pszichiáter festette volna meg az arcképeket. Ezek a képek értetik meg az emberrel annak a közmondásnak az igazságát, hogy a szem a lélek tükrö. Láng Dávid arcképeinek a szeme az, ami előtt a leghidegebb és legbizalmatlanabb kiritika is meghejolt eddig. Ezekről a lélekkel látó szemekről és a belőlük az összes arcvonásokra kiáradó karakterességről írt hasábol elismerést minden valamirevaló nyugateurópai újság, kezdve a párisi „Matin”-től végig a holland, belga, német, csehszlovák és magyar sajtóig.

Csak úgy futólag megemlítünk néhány képet, amit láttunk.

Anyá... A szem révedező tekintete magába sűríti egy egész élet minden örömet és szenvedését. Mintha nyitott könyvből olvasná az ember, szinte hallja, amint a két anyaszem sóhajtozva mondja: „Szép volt. Hálstennek, hogy elmult.”

Jávai herceg... Szinte lányos arc. De a tekintete magasabb régiókban jár. A festő elmondja, hogy a herceg Tagore tanítványa volt, hazájában elsőrangú költő. Husz évig élt Hollandiában, ahonnan mostanában utazott haza — politikát csinálni.

És én írtam, kissé lázasan és fáradtan, de írtam, mert úgy éreztem, hogy a hátam mögött álló ismeretlen hajcsárnak igaza van: dolgoznom kell szüntelenül. A mikor elfogyott a papíros és kiszáradt a tinta, a teleírt lapok pedig halomba tornycsodtak, úgy láttam, hogy befejeztem. Néhány hétig a félelmetes Meteorit-sugarak íróasztalfiókomban a soha meg nem íródó drámaavázlatok és regénytrilógia tervek között pihentek, majd a Brassói Lapok és Népujság kérésére elővettem magnt. Kicsit simítottam rajta, néhány mondatot kihúztam, néhányat hozzáírtam, azután póstára tettem a kéziratot.

Az „1984” nem regény, nem elbeszélés, nem s rapaszul kiagyalt történet, csak — látomás.

Vizio.

Zavaros gondolatok tömege. A félelem kormányozta a kezemet, amíg írtam, mert féltem a szép tornyokat, barátságos házakat nevelő városokat és élmódzó falukat.

Féltem a gáztól, ekrazittól, repülőgéptől és titokzatos sugaraktól.

Egyébként negyven éves vagyok, írtam néhány regényt és szeretem az életet, színeket, fényeket, mozgásokat, embereket és állatokat s ha én kormányozhatnám a világot, nem lenne többé háború a napcsókolt földön.

Krisztus... Több variációban van meg. Egészen más Krisztus ez, mint amit néhány ezer felfogásban már megörökítettek. Maga is esendő ember, akinek a lelke összerobban azoknak a lelkével, akiket meg akart váltani, de elárulták.

Karel Capek... a híres cseh író. Szélid, vizionárius arc, izzó tekintet. A rézkarc eredetijét Masaryk elnök vette meg.

Scheidemann, a hitlerizmus elől Csehszlovákiába menekült német szocialista vezér. Mintha kétezer év előtti görög szobor elevenedett volna meg, hogy Bismarck fejét vegye a nyakára. Ezen a rajzon szinte ordít, hogy az, akit ábrázol, harcos és idealista. Csupa ész.

Két jó atyafi. Mintha valami Mikszáth-regényből ugrottak volna elő.

A házasságkövetítő... Talán ez a legsikerültebb képe Láng Dávidnak. Ahogy ez a minden hájjal megkent, de csupa szivembar felszemével ráhunyorít a mélyen megvetett világra! Mintha azt mondaná: „Akit én meg akarok házasítani, az meg fog házasodni”. Félreacsapott kalapjában benne van egész életfilozófiája.

Hosszadalmas lenne minden képről akárcsak egy sorban is megemlékezni. Láng Dávid még mentegődzve hozzáteszi, hogy nincs is együtt minden jó képe. Sokat megvett tőle a bécsi „Albertina”, amely megrajzoltatta vele Moissit az „Élő

holttest" főszerepében, Paul Wegenert a „Velencei kalmár” Shylock-szerepében. Richard Waldemart a „Nőtlen vő” szerepében. A lelki emóciók által előidéztet legkisebb bőrrezdülés sem kerüli el Láng Dávid biztos szemét és ugyanolyan biztosan rajzoló kezét.

Legnagyobb sikere Hollandiában, a festészet klasszikus mestereinek hazájában volt Láng Dávidnak. A sajtó oldalas tanulmányokat ír a vágújhelyi „csehszlovák” festőről, akinek a képeit egy-egy megnyilatkozásnak mondja. A legelőkelőbb muzeumok és képtárak vásárolták össze a képeit. Ezért nem teljes most a

gyűjtemény. Hasonló sikerei voltak Láng Dávidnak az akkor még nem hitlerista Németországban. Sőt, otthon is.

Most azért jött Romániába, hogy megkezdhesse kedvenc elgondolásának a megvalósítását. Láng Dávid hosszú hónapot töltött a Wagner-Jauregg-klinikán és ott végzett a kezelt betegeken lélektani tanulmányokat. Eddig még nem formálta ki magában eléggé ezt az anyagot. Most akarja feldolgozni ezt a páratlanul érdekes és megrázó témakört.

Biztos, hogy a képeinek itt is ellenállhatatlan sikere lesz.

Bányai Ernő

Amerikai történet nyolc négerfiúról

1. Nyolc néger délre tartott. Nyolc négerfiú. A legkisebb Jim: tizenöt. A legöregebb, Ben: huszonegy. A harmadik Joe: anyja halt meg. A negyedik Al: apját-anyját sose látta. És az ötödik, a hatodik, a hetedik és a nyolcadik is munkanélkül voltak.

Dolgozni akartak. Nyolc aszott, éhes boy.

2. — Lent délen, azt mondják, van még munka.

— Lent délen, az ültetvényeken.

— Igen. Lent a kávé- és gyapotültetvényeken. De korbáccsal hajtják a munkásokat és a bér jóformán semmi. Én tudom. A bátyámat tavaly ott verték agyon.

— De legalább enni adnak, — mondta a három beszélgető közül a harmadik, aki Al volt és elindultak. Mire Newyork utolsó állomásához értek, már nyolcan voltak. Nappal loptak és éjszaka, amikor Ben azt mondta: — ez a tehervonat délre megy, — bebújtak egy üres vagonba.

Igy indult el a nyolc négerfiú. Délre.

3. Már félnapja zötyögött a vonat. Azután Johnstownban állott meg. Egészen estig.

Ben ezt mondta: — A vonat tovább megy, mert mi délre akarunk! — Tovább megy, mert délre akarunk jutni, — mondta a többi is.

Már éjszaka lett, amikor Jim, a legkisebb, félrehúzza az ajtót és kidugta fejét. Szinte belevágta arcát egy másik puha archa. A szemek rémülten egymásra villantak, azután megszólalt vékony hangon az arc:

— Halló! Délre megy a fekete gentleman? Én is délre akarok.

A toloajtó feltárult és tizenhat fekete kéz beemelte a leányt.

4. A vonat elindult és beszélgetni kezdtek. Sokszor a suttogás is árul.

— Mary Bigbanenak hívnak és én is délre igyekszem, mondotta a nő. — Itt, Johnstownban már semmit sem keresnek a lányok. Szárazság volt az elmúlt nyáron. A nyomor nagy. A férfiaknak nincsen pénzük. Adjatok valamit enni! Már harmadik napja nem láttam egy fiatal kenyeret.

A vonat zötyögött.

Al kettétörte száraz kenyerét és odaadta a leánynak. Ez volt az utolsó kenyér.

5. Ujra elmúlt huszonegy óra. Ujra este lett. Huszonegyóránál nem evett a nyolc fiú. És a leány egy sarokban hevert az összerakott kabátokon és lihegett. Csak a kerekék zörögtek, ha ment a vonat. Ha állt, csend volt és a mocsarakban békák kunkogtak és csillagok ragyogtak az égen.

6. Már régóta állt megint a vonat, amikor Al megszólalt:

— Én most lemegyek és hozok valami ennivalót.

— Me menj! Rajtavesztesz! Meglincselnek a falusiak!

— Menj és hozz vizet is, mert megfakadok! — mondotta a fehér leány.

— Veled megyek, — válaszolta Jim. És elindultak.

7. Az ottmaradt hét szívszorogva várt rájuk. Már éjfél is elmúlt talán, amikor lépéseket hallottak. Sok és nehéz lépést.

Csikorogva zördültek a vagonok toloajói. Sorban, egymásután.

— Vége, — mondotta Ben. — Én már nem mondom ki azt, hogy „megérkeztünk délre”!

A fiúk elhúzódtak a sarkokba. Lehaltak szorosan a falak mellé. Lélegzetet sem lehetett hallani. Békák kunkogtak csak, egy kutya vonított és az utolsó előtti vagon toloajtaja csikordult.

Vége, — gondolták mind.

8. Az ajtó szívszagot és lassan felnyitott. Fáklyák világítottak be. Csend. Majd hirtelen felsikoltott a fehér nő: Segítetek! Segítetek!

A katonák beugráltak és csizmáik sarkával és puskatusaikkal és ökleikkel rázúdultak a hat fekete fiúra, akik feküdtek a deszkákon és vinnyogva tűrték a verést és folyt a vérük és nem sikoltottak segítségért, mert tudták, hogy itt már nincs segítség.

Fekete fiukat vernek fehér katonák. Csak a leány sikított, tombolt, karmolt és harapott.

9. Amikor a sheriff előtt álltak nyolcan megkötözve, a kilencedik, a fehér nő, szabadon volt és ujjával mutatta: ez... és ez, és ez, és mind...

— Csavargás és fehér asszonyon elkövetett erőszak miatt vádat emelek ellenetek! — hirdette ki fennhangon a sheriff.

10. És az utcán tombolt a tömeg. Lincset akartak. Felakasztani a feketéket. A nyárfákra. Sorba egymás mellé. És szurkolva leönteni és meggyújtani őket. És örülni neki. És táncolni a lángoló fekete holttestek alatt. Lincset akart a tömeg.

11. A hivatalból kirendelt védő csak gyengén és unalmasan szónokolt.

A nyolc fekete fiú nyírott hajjal, csikos fegyverruhában, lehorgasztott fejjel ült egymás mellett a vádlottak padján. Amikor az ítéletet kihirdették, felálltak.

— Villamosságok általi halálra ítéltük Jimet, Alt és Bent és Joet és a másik négyet...

12. A tömegmészárlás előkészületeinek híre beszáguldta a világot.

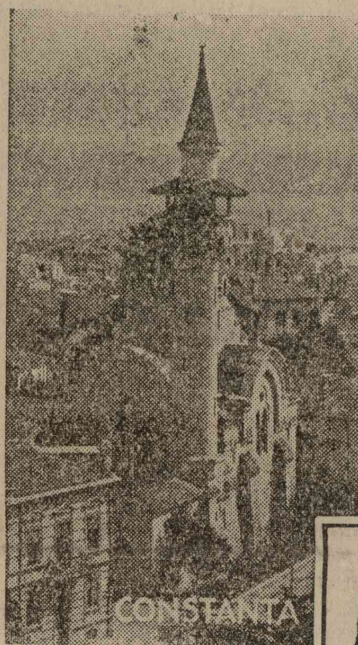
A nyolc a siralomházban ült. Ausztráliában, Kinában, Japánban, Dél-Afrikában és Indiában, Európában és Észak-Amerikában mitingeket tartottak a munkások. Nyolc fekete munkanélküli bőrrejt ment a harc a földgömbön.

A kormányhoz négy millió aláírás érkezett.

Négy millió tiltakozik a jusztizmord ellen.

13. De ahol Zaccot és Vanzettit megölték és ahol már ezer és még ezernél több néger is meglincseltek, mit sem jelent négy millió aláírás!

HERKULES-
FÜRDÖRE!
SINAIABA!
PREDEALRA!
TUSNADRA!
BALCICBA!
MANGALIABA!

MINDENÜTT, az egész országban nyugalmat, kényelmet, élvezetet találhat szabadságideje alatt. Semmi gond sem fogja felizgatni, mert a nyaralás alatt is elintézheti üzleti ügyeit a szokott módon — személyesen. Állandó összeköttetésben állhat irodájával és cégével. Néhány perc alatt kapcsolja Ont a telefon azokkal, akik Ont érdeklik. Jól mennek az üzletei? Szép, akkor élvezze tovább is a nyaralás örömeit. És ha valami nem várt esemény következik be?

Akkor segít Önnök a
TELEFON!

Megkíméli minden utazástól. Beszélhet cégvezetőjével, ügyvédjével, barátjával, bankjával és az ügyet minden különös megerőltetés nélkül elintézheti. Új telefonösszeköttetések biztosítanak Önnök, csekély költség ellenében, azonnal kapcsolatot Románia minden helységével és a külföld minden fontosabb városával. Egy egyszerű felhívás és azonnal összekötik cégével. Állandóan összeköttetésben marad üzleti ügyeivel, mindenkor Ön vezeti ügyeit, hála a telefonnak!

14. Forró nyári nap volt. Délén, a gyapotmezőkön most indultak szüretre a munkások. Öregek és fiatalok. Asszonyok és leányok. Feketék és fehérek.

A nyolcat egymásután vezették a villamoszókra. A megmeredt meleg hullákat egymásután dobálták a fakoporsóba.

A nyolc boyt egy fakoporsóba.

15. Mary Bigbane-t, a johnstowni utcán, sajnálatból egy filmkirály vette el feleségül. Most ott ült selyempárnáin közt, kutyájával játszott és férjét hallgatta, aki ujságjából hangosan és izgatottan olvasta:

— ... a nyolc néger kivégezték. Az asszony borzalmasat ásitott és meghúzta kutyája fülét, majd ezt mondta: — Szörnyű éjszakám volt abban a vagonban.

16. Jim anyja, aki nemrég halt meg, hangosan sirdogált valahol. És sirt Al anyja és apja is, akiket Al sohasem ismert. És a nyolc négerfiú felmasírozott a négermennysországra:

a szegény emberek hullahegyének tetjére.

Méliusz N. József

Vérnyomáscsökkentés — helyes lélegzéssel

„Fiatalodjunk meg szabályos lélegzetvétel segítségével” — ezt a tanácsot adja az embriológus a Medizinische Welt című orvosi folyóiratban dr. Tirala egyetemi tanár. A korai elagást, elbetegeződést a helytelen lélegzetvétellel hozza kapcsolatba ez a tudós.

A legtöbb ember rosszul, helytelenül lélegzik, ez pedig magas vérnyomást okoz. Már régen megfigyelték, hogy mennél rosszabbul lélegzik az ember, annál magasabb a vérnyomása. Fuldoklás közben a legmagasabb a vérnyomás. Mindebből az következik, hogy meg kell tanulunk jól, szabályosan lélegzeni és akkor elmúlik a magas vérnyomás, mely szédülést, állandó fejfájást, szívdobogást az emlékezet kihagyását, álmatlanságot, idegkimerülést, ingerültséget, tehát tipikus öregedési tüneteket okoz.

Tirala tanár azt ajánlja, hogy naponta háromszor ötperces légzési gyakorlatokat végezzünk. Néhány hét múlva már mutatkozik az eredmény, a magas vérnyomás megszűnik. Sok esetben 200-as vérnyomást sikerült rövid idő alatt a

normális színvonalra csökkenteni a légzési gyakorlatok segítségével. Gyakorlat közben olyan mélyen lélegezzünk, mint ha a belélegzés után szét akarnánk feszíteni egy képzeletbeli övet, amely a derekunkat szorítja.

Az egészen mély belélegzés után következik a levegő kieresztése. Csukott szájjal eresszük ki a levegőt és közben zümmögő „uuuuu” hangot hallatsunk. kezdetben 5—10 másodpercig tartson a kilélegzés, később azonban az „uuuuu” eltarthat 30—40 másodpercig is. Az orvosnak kell minden esetben előírnia a kilélegzés időtartamát.

Ez a mély lélegzés fokozza a vérkeringést, a szervezet nyálkaáramlását, a belső égési folyamatot. Ezáltal javítja a vér vegyi összetételét, fejleszti az anyagcsere és általában megszűnteti mindazokat az okokat, amelyeknek magas vérnyomás a következménye. A korai előregedés ellen tehát megfelelő légzési gyakorlattal is küzdhetünk ez új felfogás szerint.

Megszabadul aranyerétől,

ha

RECTO-SEROL

szérum kenőcsöt használ!

Merz & Co. Zürich készítménye.

Kapható minden gyógyszerboltban és drogériában. Nagy tubus ára 120 lej.

Engro lerakat - Barna Niklós, București Strada Romana 55 c., emelet.

Strandkozmetikai csevegeés

Irta: Várady Ilus, a Bécsi Kozmetikai Egyesület elnöknője

Van strandolás, amelyben az embernek igazi kulturöröme telik, amely nemcsak a testet, hanem a szívet is felvidíti, megújítja és ebben a strandolásban van nemes testápolás, van benne egy kis nemes erotika, amely nélkül nincsen semmiféle megújulás, vagy továbbhaladás az új, jobb és szebb holnapok felé törekvő emberek életében, de azután van olyan strandolás, amelynél rondábbat még a pocsolóban fetrengő malacok sem produkálnak.

Finom, kedves játékok a vízben és parton, sok mozgás, séta, sportok, tánc és csendes, szellemes társalgás, karéncék, zene és a vidámságnak, az életörömnél sok minden apró megnyilvánulása díszkrét és halk formákban, mind odaváló a strandokra, de rettenetes, ha az emberek zárt családi csoportokban lépik el az áldott természetből olyan tisztán tartott szép, zöld füvet, vagy a napsugárban fűdő finom homokgyákat és ezeken szétterpeszkedve, megszokott otthonias pózaikban, műveletlen modortalanságukban, sértő hangosságukban rövid időn belül a szent természetet házi szemétdombbá változtatják át.

Mi következik ebből főleg, hölgyeim?

Nem előnyös például egy férjhezmenőni akaró fiatal leányra nézve, aki az egész téli és tavaszi szezonon keresztül annyi szép színházi est, felolvasás, vagy esetleg közös munka keretében, mint alkalmazott, vagy esetleg mint diáklány, végre szerelmessé tett magába egy jóreményű, rendes fiatallembert, hogy mostan kivigye magával az u. n. családi strandra, ahol tényleg, az ő egész családja együtt ül a nagymamáj fel és le a legkisebb unokáig, aki éppen akkor, midőn az ifjú férjjelölt, vagy legalább is az ilyennek bekonferált ifjú kezd bemutatkozni a családnak, egyszerre csak nagy zsvajjal félrelöki és ordítva követeli, hogy mindenki azonnal megnézze azt a bizonyos helyet pont a strand közepén. És azután bizony a szegény férjhezmenendő leányra egy cseppet sem kellemes látvány, ha esetleges jövődöbelje, talán nem egészen elvakítja a szenvedélytől, kissé jobban szemügyre veszi a mamát és nagymamát. Főleg a nagymamát! A nagymamát abszolút nem lehet rávenni, hogy levetközzék, ellenkezőleg, meleg téli ruhákba takarózva is fázik a forró napon és mégis a napsugarak ellen óriási napernyővel védekezik. Ugy ül, szokása szerinti fekete ruhájában, mint egy élő gyászjelentés. És ha mégis kijött, ezt csak azért tette, mert szenvedélyesen szeret pletykálgatni és bizony sok olyan megfigyelést tehet, amelyeket fel lehet használni. Ő nem érti a mai fiatal-ságot, de nem is akarja megérteni. Minden meztelen test egy mérénylet nála a vallás, az erkölcs, a család ellen és ugyanakkor szinte büszkén vallja be, hogy ő legalább harminc év óta nem fürdött. Az ő testét csak a megboldogult férje láthatta. Mindezt hangosan mondja, hogy a szomszédok is hallják, és istenem, ha ilyenkor valaki arra a harminc év óta nem fürdött testre gondol, nem csoda, hogy az ilyen fajtából még az unokát sem akarja.

Azután ott ül a mama. Éppen az ellenkezője az anyjának. Ő rajong a modern strandkultúráért, de rögtön kiténik a beszédéből, hogy az egész strandolást egy nagy, általános disznólkodásnak tartja, amelyben azonban szívesen részt vesz és kiténik ez abból is, hogy a legdisznóbb vicceket egymásután beszéli el jó hangosan. Közben folyik a szünetnélküli evés-ivás. A csontok azonban nem tevődnek valami külön kosárba, sem a magok, sem a maradékok, hanem ahol a család ül, a körükük telepedett rokonokkal és esetleges jó ismerősökkel szemben — mindenféle kereken repülnek, amíg az egész környék megtelik ezekkel a hányás-

ra ingerlő rondaságokkal. Ha vége van végre az egész délelőtti folyó évésnek, mert a kis mama egész héten süttöt-főzött és annyi enni- és innivalót cipelt ki magával, hogy háromszor annyinak is elég lenne, akkor megkezdődik az emésztés. Az összeadott családok tagjai, főleg a papák és a mamák, negyventől föl-jebb, elkezdnek úgy horkolni és szuszogni, — pont, mint otthon — hogy a zenét, vagy a rádiót sem hallja az ember. Hogy milyen látványt nyújt egy ilyen, magáról megelégedezett család egy strandon, el sem tudja képzelni, aki ilyen látványtól már többször meg nem csömörlött.

Éppen ezért ajánlatos, hogy a hölgy sem az udvarlóját, sem a férjét, sem semminemű ismerősét a családja körében ne vigye strandolni.

De ezután van magával a hölgygel is beszélőnk. Nem illik nyilvánosan a strandon — kozmetikázni. Ez már igazán nem divat többé. A strandon senkinek sem fog megtetszeni egy hölgy, aki egész nap hever, vagy ül és semmi mást nem csinál, csak mint egy cica, állandóan kengeti és nyalogatja a pofácskáját. Ha még legalább ezt olyan természetesen bájos gráciával tudná csinálni, mint a cica, hagyján, de öngyásga közben olyan rettenetesen torz és antipatikus grimaszokat vág a kis kezűtöknek, mintha egy csimpánz beszélgetne magával.

A strandra nem szabad semminemű festéket az arcra kenni. Ellenkezőleg, még a nyomát is le kell szedni még a pudernek is. Hadd legyenek szabadok a porusok, hadd lélegzzék ki magukat, hadd szívja magát tele a bőr a nap isteni ultraviolett sugaraival. Kipirosítják egyhamar ezek a teint, az anyagsere és vérkeringés gyorsításával. És tessék állandó mozgásban lenni. Mindig valamit csinálni. Vagy játszani. Tessék magát a strandon újra gyermeknek érezni. Vonatkozik ez még a dédnagymamákra és dédnagyapákra is. Leghelyénvalóbbak a gyermekkor kedves, naív játéka. Ellenben a csókkal és mindenféle eltűnésekkel végződő játékokat tessék mellőzni. Nem prudériából mondjuk ezt, hanem a higiénia miatt. Hagyjunk mindezt, ami a strandon zavar, nyugtalanít bennünket. Tessék otthon hagyni még az üzletet is, a heti gondokat, vagy a megszokott, hochstapleres hengegéseket. Mindez nem érdekli a pihenésre és üdülésre vágyó szomszédot. Vagy esetleg komolyan veszi és holnap kölcsön kér, amit, ha nem kap meg, feljelent az adóhivatalnál. Istennem, hány hétköznapi ártalmat kompromittáló üzleti, vagy családi titok pattant már ki a strandon!

Ne tessék továbbá összetéveszteni a strandot egy bállal, vagy egy koncerttel. A strand nem is divatrevü, amelyen egész nap csak öltözködni kell, hogy megpukkadjon a barátnőnk.

Tessék olykor a vízbe is bemenni, mert tisztára csak napozni, nagyon ártalmas öngyásga amugyis megtámadott idegzetének. És nem okvetlen fontos, hogy megsüsse a felsőbőrt, hogy cafatokban lógjon le róla. Ha ilyesmi megtörténik és pedig elég gyakori, tessék azonnal orvoshoz fordulni, mert különben fuccs a következő évi bái szezonnak.

A festett haját jó, ha gummisapka alá dugjuk, ellenben a természetes hajnak sohasem árt a nap, sőt szebbíti a színét. Persze, ajánlatos vízbemenés előtt egy kissé megolajozni és úgy, olajozás előtt, mint megszáradás után, állandóan jól megkefélni.

Tessék az egész testet jóillatú, finom olajos balzsammal bedörzsölni. Ez nemcsak a napsütésektől óv meg, de napokra megparfümözi a test bőrét. És kinek

nem fog tetszeni, egy a fürdés által fel-frissült csinos hölgy, akinek egy a bőrből, mint a hajából finom, nemes illatok áradnak ki. Mennyivel kellemesebb ez, mint az izzadságszag.

Amíg a strandolás alatt az arcot, akár milyen sápadt is legyen, megfesti a nap, a fény, a levegő, addig strandolás után nem árt, ha egy kis beautétt csinál a hölgy. Az alkohollal vagy száraz arcbőrrel a zsíros kenőccsel jól megtisztított arcbőrre kissé száraz krém dörzsölendő és előle testszínü puder.

Igen: Nagyan-nagyon fontos, hogy minden szabadvízi fürdés után, avagy pláne, aki nem is fürdött, csak mimelte a fürdést, mert egészen más dolgok miatt ment ki a strandra („nem akarok pletykálni”), nemcsak az arcot, hanem az egész testet, kezeket, lábakat alaposan meg kell tisztítani, ha nem állanak meleg tusok rendelkezésünkre, akkor tessék ezt, ami a testet illeti, kölnivízzel, vagy testbalzsammal elintézni, mert sehol sem vagyunk annyira kitéve infekciónak, mint a strandokon. Különösen légy és szunyog szokta állandóan veszélyeztetni nemcsak a nyugalmat, hanem ezek a kis bestiák a legveszedelmesebb ekkémák és ragályok bacillusait hordják magukkal. Akadnak ugyan elég szép számmal ember elnevezésű mérges legyek is a strandokon, de ezektől könnyebben lehet óvakodni egy kis rezerváltsággal, jóneveléssel, mint attól a milliónyi nyomorult rovarról, amelyeket csak a tisztaság törvényeinek szigorú betartásával lehet legyőzni. De itt is hangsúlyozzuk, hogy bármilyen csipésnél, amelynél csak a legkisebb kételyünk lehet a velejáró tünetek miatt annak ártalmatlansága irányában, azonnal orvoshoz kell fordulni. Egyébként minden rendes strandnak meg szokott lenni a maga inspekciós orvosa. Ez minden kulturállamban így van.

Kozmetikai szerkesztői üzenetek

Három a kislány. Kislányoknál nem szabad tulságosan tragikusan venni az esetleges bőrhibákat. A fiatal szervezetnél a vér örökös forrongásban van. Küzd az öröklött betegségek ellen és küzd esetleges új, a fejlődésben levő szervezet hiányos, vagy nem helyes táplálkozása következtében fellépő kórokkal szemben. Mindenekelőtt tessék arra vigyázni, hogy a kislányok jól és diétikusan táplálkozzanak. Tehát ne cukorkákkal, süteményekkel, vagy egyoldaluan, hussal lakjanak jól, hanem minél több főzelékfélével, nyers gyümölcsöt egyenek. Legyen igen sok testmozgásuk a levegőn. Sokat fürödjének, usszanak, játsszanak. Ami közben maga a bőr kezelését illeti, egyelőre azt ajánljuk, hogy tiszta, meleg faolajjal tessék borogatni naponta legalább egyszer a száraz bőrt úgy az arcon, mint a fejen. Ha a kislányok nem bírnák az olaj szagát, tessék egy kissé parfümözni kedvük szerinti illattal. Tessék azután irni nekünk pár hét múlva az eredményről, majd meglátjuk, hogy mit lehet tovább csinálni. Ha azonban kislányunk alapos kikérdezés után, hogy a kislányoknál mástermészetű női zavarok is mutatkoznak, akkor jó lesz egy orvossal is megbeszélni az esetet. Speciális szereket csak később tudnánk ajánlani.

Szomorú. No-no, egy tízenhétéves leánynak nem kell azért még elkeseredni, mert az arcán pattanások vannak. Az őn esete is majdnem az előbbi. Fiatal. A szervezete fejlődésben van és a vére harcol. Ennek a harcnak a jele pattanásokban nyilvánul meg. Ezek a pattanások tulajdonképpen onnan erednek, hogy fiatal vére kilöki magából azokat a mérges produktumokat, amelyek benne születési hibából, vagy nem megfelelő táplálkozás folytán, kevés levegőn való tartózkodás miatt fellépnek. Tessék minde-

NEURALGINE

JURIST

FELÜLMULHATATLAN
GYÓGYSZER
FEJFÁJÁS HÜLES MIGRÉNÉK
REUMÁS FAJDALMAK
ELLEN

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS DROGÉRIÁBAN

nekelőtt arra vigyázni, hogy nagyon rendes, sőt egy kissé tulrendes emésztése legyen. Ne féljen, különösen mostan, nyárban, a nagyon kellemesen lehűtő friss tej ivásától. Ha teheti, szüntesse be egy pár hétre teljesen a zsíros ételek, nehéz tésták evését. Ha ez sem fog teljesen használni, akkor egy kénes arcbőr kezelést fogunk ajánlani. Ennek részletes leírását, amelyet itten újságban közölni egy kissé hosszadalmas volna, ha a címet közli velünk és a levelébe egy válasz-kupont tesz bele (minden postahivatalnál megkaphatja), szívesen elküldjük, mint a Brassói Lapok rendes olvasójának.

Cionista. Azt kérdezi, mitől támad a szemnek a férfi-szívet megegető tüze? Ha csak tisztára ezért kérdezi, akkor nem is kellene válaszolnunk. Maga még olyan fiatal, hogy igazán más gondjai lehetnének. Most végzett az iskolával és máris csak ez a probléma érdekli. Hát tessék idehallgatni. A szem szép tüze mindenekelőtt az egészségtől függ. Minél többet fog nyáron sportolni, minél többet lesz friss levegőn és minél kevesebbet fog flörtölni s minél kevesebbet fogja a nyáron fiatal buksi fejét férfiakon járattatni, annál szebb tüze lesz őszre a szemének. Ha azonban még fokozni akarja ezt a természetes tüzet, akkor a szemét igen fogja erősíteni, ha reggel, felkelés után felfőzött kamilla-tea gőze fölé fogja tartani legalább tíz percig. Ha meg több tüzet akar, akkor tessék a szemhéjakat reggel, felkelés után és este lefekvés után tiszta sóborszesszel megmosni. A mosást végezze sóborszesszel mártott vattával. De meg ne próbálja legalább jó negyedóra előtt a szemét kinyitani, mert úgy megcsipi a sóborszesszel, hogy levezekli összes flörtölési büneit. Természetesen, ha a szemét gyulladtak lennének, akkor nem szabad egyik tanácsunkat sem megfogadnia, hanem orvoshoz kell menni. A mi tanácsaink csak akkorra szólnak, ha alapjában véve a szem egészséges.

Korán öszülő nő. Mi nem ellenezzük a hajfestést, ha azt egy igazán elsőrangú szakember végzi. Jól hajat festeni tudni, igen nagy művészet és igen nagy rutin kérdése. Megjegyezzük, hogy a jó szakemberek sohasem olcsók. Nem is lehetnek, mert munkájukat lassan és lelkiismeretesen végzik és amellet az ő teljesítményük mögött nemcsak nagy szakmabeli gyakorlat, de évenként megismétlődő, igen drága külföldi tanulmányutak vannak. Ha azonban meggondolja, hogy milyen előnyös helyzetben van egy kifogástalan fejű nő egy másikkal szemben, akinek a haja legalább három különféle színben virít és akire a kisgyerek is ujjal mutat rá, hogy nemcsak

A 6-ik éve fennálló

oradeai (nagyváradi) Zsidó Fiuinternátus ismét kibővítve,

szigoruan orth. kóser elsőrangú ellátást, legmodernebb nyugati komfortot, orvosi felügyeletet és négy szaktanár által való tanulmányi előkészítést nyújt a vidéki zsidó növendékeknek.

Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba, vagy kereskedelmi iskolába iratkozhatnak.

Az internátusba az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 33 növendék vehető fel. A jelentkezés tehát sürgősen eszükségtelendő.

Komoly érdeklődőknek prospektust küld az Igazgatóság. Oradea, Str. Delavrancea (Ritók Zs. u.) 17

Bukarestbe utazók figyelmébe!

HOTEL LUVRU

Strada Carol 4.
Victoriei sarok. Főposta mellett

Teljesen átalakítva, új berendezés, modern comfort.
Hideg-meleg folyóvíz, fürdőszoba, telefon, lift.
ÚJ VEZETÉS ALATT. — Mérsékelt árak.

az arca, de a haja is pingálva van, akkor a fizetésén kívül még hálát is fog érezni a hajfigurájával szemben. De amennyiben mégsem lenne módjában ilyen elsőrangú mesternél elvégeztetnie a hajfestését, akkor azt ajánljuk, hogy tessék természetes úton leküzdeni a korai őszhajakat. Nem olyan nagy dolog ez. Egy intenzív házikúra megteszi ezt.

Azután, hölgyeim, megfelelő ápolással meg is lehet előzni a haj korai őszülését. Ugy az előzetes ápolás, mint az ősz szálak kikézeléséhez tudunk kell a haj színét, a minőségét, hajbőrén az állapotát. Ha mindezt velünk részletes privát levélben közölni fogja, akkor individuális tanácsot adhatunk. De tessék válasz-kupont csatolni a levélhez, mert hogy munkánk mellé még a portót is megfizessük, nem kívánhatja tőlünk.

Többeknek. A kozmetikai tanácsokat kérő leveleket tessék állandóan a következő címre küldeni: Ilse Várady, Wiener Kosmetikschule, Wien, I. Kärtnerstrasse 21.

Pepi tant, Uzon. Az emberi szervezet is olyan, mint a gép. Tessék egyszer megpézní a cséplőgépet, vagy a vasúti mozdonyt. Napokig pihentetik. Darabról-darabra kivizsgálják és megolajozzák. Ahol ezt nem teszik, ottan hamar vége lesz a gépnek. Még a föld is, ha nem trágyázzák meg újra és újra, kimerül. Hát akkor hogyan merülne ki az emberi szervezet, amelynek nap-nap után annyi testi és lelki kórral kell megküzdenie. Unre is nagyon ráfér a pihenés, az olajozás. Azért, mert az ember hatvan éves, még nem kell lemondania az élet örömeiről. De ezeket az örömeket csak úgy érheti el, ha ápolja magát. Sajnos, a férfiak majdnem sohasem értik meg ezt az igazságot, hanem agyondolgozzák magukat és ami a legtragikusabb, nem tudják kellő időben a fiatalabbaknak átengedni a munka színhelyét. Így azután egy napon összeomlanak. Ez a legerősebb férfiak sorsa is. Legalább az élet munka-mezején így elhullottaknak a feleségei tanulhatnak ebből. Nincsen semmi értelme addig külön ápolási tanácsot adnunk, amíg nem vonul vissza és nem biztosít magának testi és lelki nyugalmat.

Vidám bakfis. A szeplők ellen lehet évenként legalább egyszer megismétlendő hámlasztási kurával védekezni. Megakadályozhatja a keletkezésüket, ha chinin-tartalmu pudert használ. Ha nem nagyon dusak és sötétszínűek, akkor a 3%-os Wasserstoffal mosogassa. Ez kihalványítja őket. Orvosok rendelkeznek ellenük higanytartalmu kenőcsöket is. A friss uborkatejet ha összekeveri alkohollal, szintén igen jó szert kap a szeplők ellen. Ha nagyon kevés a szeplője, akkor ne bántsa. Sok, különben fáradt arcnak élénkséget és melegséget adnak ezek a kis barna foltocskák.

AMI HIHETETLEN

Harmer ismert londoni levélbélyegkeskedő legutóbb kirakatában mutogatta a világ legkülönösebb levelét. Ezen a levélen, amely a Harmer-céghez van intézve, az a különösség, hogy két pennis levélbélyeg van rajta, holott feladási helyén, a skóciai Aberdeenben, a levélbélyeg csak 1 penni. Az a skót tehát, aki a levelet feladta, — szinte hihetetlen — 1 pennivel több bélyegzett ragasztott a levélre.

ÉRTHETETLEN

— Az idén nem nyaralunk a tengerparton. Eppen elég adósságot csináltunk a múltévben, most törhetjük a fejünket, hogyan fizetjük ki.

— Miért? A tenger partján nem gondolkozhatunk efelett?

★

Férj: Hol tartasz a regényben, Mária?

Feleség: A hős éppen most haldoklik...

Férj: Akkor hagyj még egy kicsit élni és varrd fel a gombjaimat!

★

A buvárnak letelefonálják, hogy fenn vihar van és zuhog a zápor.

— Borzasztó, hogy megyek akkor haza? Nincs nálam esernyő!

A nők gazdagabbak, mint a férfiak

Nem nálunk, nem, ah! egyformán szegények mindannyian, hanem Amerikában, ahonnan a következő érdekes adatokat kaptuk:

A világ legnagyobb és leggazdagabb társulata az amerikai telefon és táviró részvénytársaság. Ennek 454.596 részvényese van és ezeknek több mint a fele nő, amint hogy egyébként is a legnagyobb amerikai társaságok részvényeinek többsége nők kezében van. Az amerikai nők évenként három és egynegyed milliárd dollár jövedelem után fizetnek adót. A nők közt csaknem ugyanannyi a milliomos, mint a férfiak közt. Sőt 1929-ben, a nagy tőzsdei összeomlás előtt, 139 nőnek és csak 123 férfinak volt 500 ezer dollárnál több évi jövedelme, míg 44 nő és 42 férfi kapott vagyona után több mint egymillió dollár évi jövedelmet és három rővel szemben csak egy férfinak volt

több mint ötmillió dollár évi jövedelme. Az Egyesült Államokban körülbelül tízmillió nő maga keresi meg a kenyerét, de a munkával magával, mint az életben rendszerint, nem lehet megmagyarázni az említett nagy vagyont és jövedelmeket. A nemzetgazdasági statisztikusok szerint a nők rengeteg vagyonhoz jutnak örökség útján. Gazdagodásuk másik forrása az ő javukra kötött életbiztosítás, mert az Egyesült Államokban kötött 95 milliárd dollárnyi életbiztosítás nyolcvan százalékának ők a hasznélvezői. A férfiak minden hagyatékának hetvenszázaléka nőket illet meg és ezenkívül ők öröklék a nők hátrahagyott vagyonának hatvanegyz százalékát is. Egy különösen buzó statisztikus azt is kiokumálta, hogy az Egyesült Államokban minden vagyon 2025-ben kizárólag nőké lesz, feltéve, hogy pénzügyi előrehaladásuk a mostani mederben marad továbbra is.

SZELLEMI TORNA

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16						17								
				18	19	20							21	
22	23		24		25		26		27	28	29			
30				31				32		33			34	
35			36		37			38						
			39		40					41	42	43		
44		45		46			47	48		49		50		
				51			52				53			
54	55		56		57	58		59				60		
	61			62			63					64	65	
66				67					68	69		70		
								71		72	73			
74	75	76			77	78	79		80		81			
	82				83					84			85	
86			87	88			89	90		91		92		
93							94					95		

Vízszintes: 1. Világhírű magyar természettudós és fölmérhetetlen jelentőségű találmánya, mely az elmélet és a gyakorlat egyaránt nélkülözhetetlen eszköze a föld belsejének megismerésében. 16. Kiváló alexandriai mérnök (Kr. e. 2. sz.), az első gőzgépnek, az eolipylének föltalálója. 17. Heron mestere, a szivattyú, tűzfecskendő és automaták föltalálója. (Kr. e. 2. sz.) 18. Te — latinul. 20. Zamat. 21. Feltételes igerag. 22. Az ókor legnagyobb technikus (Kr. e. 3. sz.), a csigásor föltalálója, a merülő testek súlyvesztési törvényének fölismérője. 27. A középkor legnagyobb szelleme, a turbina föltalálója, a repülőgép elvének fölismérője, számtalan gépezet és erőműtani eszköz készítője. 30. Ének. 31. Tartoznak. 33. Elevenül. 35. Angol mérnök (1749—1814), a nagyjelentőségű víznyomásos sajtó föltalálója. 37. Nürnbergi lakatos (1480—1542), a hagyomány szerint az asszír vizórát (Kr. e. 600 körül), Anaximander napórát (Kr. e. 560), Pacifius kerekasórát (Kr. u. 850), Gerbert súlyórát (980) és a westminstehalli ütőórát (1288) követő zsebóra föltalálója. 39. Rt. — németül. 40. Abc egymáselőtti betűi. 41. Vissza: Róma ősi ellenfele volt. 44. Nürnbergi polgármester (1602—1686), a légszivattyú, a híres magdeburgi félgömbök, a

fesz mérő és a dörzsvillanygép föltalálója. 47. Angol műszerész (1736—1819), ki Heron (sőt — Vinci szerint — Archimedes), Branca, Papin és Newcomen munkássága alapján föltalálta a mai gőzgépet. 50. Nagy magyar költő. 51. Azonos betűk. 52. Egygyaru tengeri emlős. 54. Az Unió kiváló államférfia (1706—1790), a villámhárító föltalálója. 59. Német mérnök (1816—1892), a villanytechnika nagy alakja, a táviró tökéletesítője, az első tengeralatti huzal és az első villamosvasút tervezője és a gyakorlatban a dinamó föltalálója, minthogy az azt előbb föltaláló magyar Jedlik Ányos találmányát érthetetlenül elhallgatta. 61. Azonos betűk. 62. Hangszer. 64. Attila bátyja. 66. Angol mérnök (1745—1823), a mechanikai szövőszék föltalálója. 68. Ládád mássalhangzó. 70. = 21. vízsz. 71. Bácsi — népiesen. 72. Számárhang. 74. Francia festő, aki Niepce nyomán 1839-ben föltalálta a fényképezést fémlemeze, Papius Talbot vitte át a találmányt. 80. 1854-ben betűnyomó távirógép föltalálásával tökéletesítette Morse találmányát, 1878-ban föltalálta a mikrofont. A táviró terén Pollák és Virág vitték tovább találmányát. 82. Vissza: nyelvújító főnévképző. 83. A munka CGS egysége. 84. Elvesz. 86. Magyar elektrotechnikus (1845—1893), Edison munkatársa, a telefonhírműködő föltalálója; tőle ered a távbeszélő központ eszméje, ő építette Páris és Budapest távbeszélő hálózatát és mutatta be Edison fonográfját a párisi akadémián. 89. Bécsi vegyész (1858—1929), a gázizzóharisnya és az osmiumlámpa föltalálója. 92. Ismert török női név. 93. Francia fizikus (1846), a kohéer föltalálója; e találmánya tette lehetővé Marconi s Arco munkásságát a

ZELIO

Leghatásosabb szer a patkányok és egerek kiirtására.
Kérjen csakis ZELIO-t!

Certan

Poloskák és rovarok gyors kiirtására.
Használjon csakis CERTAN-t!

szikratávírás terén, míg az ő találmányának Hertz műve szolgált alapul. 94. Ludwig (1579) és Harrison (1780) műve alapján 1830-ban föltalálta a mai író tollat. 95. Ilka mássalhangzó.

Függőleges: 1. Indulatsz. 2. Vissza: nemes ő. 3. Balkáni tartomány. 4. Vissza: véd. 5. Tölti. 6. Tulajdonképpen rövidítése. 7. Vissza: magának szerző. 8. Veretese. 9. Az utolsó kettős mássalhangzó. 10. = 61. vízsz. 11. Szibériai folyó. 12. Némely csőd. 13. Zeus kedve. 14. Mensa része. 15. Családfő. 19. Vissza: tűz nyoma. 21. Soha — németül. 22. Teljes abc első betűi. 23. Azonos betűk. 24. Tüstént. 25. Vissza: ám. 26. Vissza: kérdőszó. 28. Idősebb nő. 29. 150 — római számmal. 32. Abc egymásutáni betűi. 34. Angol fizikus (1778—1829), a bányalámpa föltalálója. 36. Felárak. 38. Este — régiesen. 40. Kiváló magyar író (1849—1910) monogramja. 42. Állathang. 43. Amerikai föltaláló (1847—1931), a szénszálas izzólámpa, fonográf, a mozgókép alapjául szolgáló kinetoszkop, nikkellakkumulátor, betonház és számos más találmány és tökéletesítés ered tőle. 44. Gruppi Universitani Fascisti rövidítése. 45. Vissza: 933-ban magyar csatavesztés helye. 46. Szin — latinul. 47. Mi — németül. 48. Dallam — olaszul. 49. Attakol. 53. Igeköti. 55. Ritka női név. 56. Szögecs. 57. Ibolyácska. 58. Vissza: szög — idegen összetételekben. 60. Sorszám — idegen rövidítése. 63. Észrevevő szó. 65. Angol fizikus (1791—1867), az elektrokémia meg alapítója, a mágneses indukció fölfedezője. 66. Spanyol nemzeti hős. 67. Hogyan — németül. 68. Vissza: mindegy. 69. Német mérnök (1853—1913), a lassu égésű gázmotor föltalálója. 71. Bántat. 73. Szárad. 75. Szibériai folyó. 76. Japán táncosnő. 77. Vissza: Franciaországban eredő helga folyó. 78. Azonos betűk. 79. Vissza: apród — németül. 80. Itt — németül. 81. Hüllő mássalhangzó. 85. Igeköti. 86. Ólom vegyjele. 87. Aknában van. 88. Hamis. 90. Sürgöny ü. 91. = 78. függ.

A B. L. 1934 július 8-án megjelent számában közölt keresztrejtvény megfejtése a következő: Vízszintes sorok: 1. Wagner, Lohengrin, 61. Verhetetlenség, 75. Nyers elodelek. Függőleges sorok: 1. Washington, 12. Rimes verselés, 38. Kooperáció.

Helyes megfejtést küldöttek be: Schlett Piroška, Torday Lajos, Előpataki Imre, Szabó László, Teszler Jenő, Gulyás László, Demeter Irén, Máthé Böske, Dietrich Irén, Fekete László, Zudor Jolán, Makkai Kálmán, Lenard Ferenc, Illyés Judith, Kozma Tiborné, Márton Ferenc, Mohácsék József, Simó László, Hirsch Ödön, dr. Ellenbogen József, Strohlina Stark Rella, Lakatos Gábor, Vári Béla, Mayer Erzsébet, Pál Mária, ifj. Veress Sándor, Neumann Miklós, Fehér László, Büchzenspinner Emil, Kállós Vilma, Fekete Árpádné, Varga Albert, ifj. Sántha József, Varga Endre, Mátyás Mária, Kádár Zoltán, Nagy Elek, Nagy Ágota, Ajtay Árpád, Pálmai Béla, Stein Ferenc, Ajvász Andor, Kovács Agnes, Tób Zsigmond, Blösz Károly, Fekete Imre, Fazekas László, Fazekas István, Jónás Vilma, Benedek Judith, ifj. Gölner Béláné, Fodor Pál, Pál András, Herczeg Klámán, Horváth Ica, Zsigmond Piroška, Gidály Bandi, Ratiu Leontina, Fecser Mihály, Grünberger József, Kósa Rozália, Varga Lászlóné, Cziffer Lenke, Ludasi Magda, Deregán Gizella, Hadnagy Jolán, dr. Bodis Gábor.

E heti nyereménykönyveinket sorsolás útján a következők nyerték:

1. Teszler Jenő.
2. Illyés Judith.

Szívbai, érelmeszesedés, magas vérnyomás, reuma, vese és hólyag, idegrendszer, vesebetegség és női bajok gyógyítására szaktekintélyes orvos és tanárok ajánlják:

BÁILE LIPOVA (LIPPAFÜRED)-ET

Rádiumaktivitása, szénsavdús, vasas és kénes tartalmú forrásait ivó- és fürdőkurára. Külföldi relációkban is modern fürdőtelep, új szállodákkal, elsőrendű konyha, szolid árak. 50%-os vasúti kedvezmény. Prospektus díjtalan.

AUTÓ ÉS MOTOR

Négy hónapra ítélték Kaye Don-t!

London, július 20.

Kaye Don, ismert angol automobilversenyzőt és világrekordert az angol bíróság gondatlanságból okozott emberölés miatt 4 hónapi fegyházbüntetésre ítélte. Kaye Don a Man-szigeten trenirozott a Round the House-re, amikor versenyko-

KAYE DON

csija összeütközött egy magánautóval. az összeütközésnél, melynél Kaye Don is súlyosan megsérült és csak most épült fel, mechanikusa olyan súlyosan megsérült, hogy kórházszállítás közben kiszenvedett. A bíróság beigazoltnak látta, hogy a szerencsétlenséget Don gondatlansága idézte elő. Az ítélet óriási feltűnést keltett.

HETVENES SEBESSÉGGEL...
ANYÓSSAL... NEKI A FÁNAK...

„Képzeld, milyen „peches” vagyok!... Anyóssomat vittem autózni... Jó hetvenes-sel robogtunk — neki egy fának... az autó darabokra tört... eszméletemet veszítettem... három óra múlva különböző csonttörésekkel térek magamhoz... és az anyóssom — mosolyogva sértetlen épségben áll az ágyam mellett...”

TÖBB MINT 40 MILLIÓ LEJT NYERT
AZ IDÉN FERRARI...

Az idei autószezonban páratlan rekordot ért el az olasz Ferrari, egyik leghíresebb autóversenyző, aki tizenegy európai Grand Prix-ben indult s tíz győzelmet aratott. Ferrari a tíz győzelemmel nyolcvanezer fontot, több mint 40 millió lejt nyert a különböző pénzdíjakkal.

EZ AZTAN A KÉNYELEM...

Szegény Pistának van egy autója.
Az autó nem nagy. Sőt.

A kis karosszériát gombostűk tartják össze.

És ha fúj a szél, benzin sem kell.
Olyankor halad az autó magától.

Szegény Pista meghívja barátját egy kis autózásra.

— Ulj fel, barátom — biztatja.

— Hová? Hiszen itt nincsen hely számomra!

Szegény Pista kacag:

— Dehogy nincs! A fejedet a mellédre nyomod, a jobb lábad kilógatod, a balat az ülés alá préseled, a kezeid hátul összekulcsolod, meglátod, milyen kényelmesen ülsz majd!...

A SZINAJAI HEGYI-VERSENY

áránt hatalmas érdeklődés mutatkozik nemcsak a belföldi, de a külföldi autóversenyzők körében is. A szinajai verseny, melynek védnökségét maga a király vállalta augusztus 11 és 12 én lesz. Első nap elegancia-versenyt rendeznek, második nap lesz a tulajdonképpeni hegyi-verseny, melyet 2500 méteres távon az állomás és a királyi palota hátamögötti útvonalon futnak.

KUNNYU, DE ERŐS

legyen az új versenykocsi-típus. Most ezen az alapon építik az új versenykocsi-modelleket.

»Láthatatlan füst«,

London, július 21.

A Daily Herald légügyi szakértője jelenti, hogy három ország légi hadereje ugynevezett „láthatatlan füstöt” talált fel, amely megbénítja az ellenséges repülőgépek motorait. A füstfelhőket bizonyos szilárd anyag apró részecskéinek porlasztásával készítik és a repülőgépek motorja beszívja az anyagot, amelytől hengerei rövid idő alatt teljesen eldugulnak és a gép megáll. A rejtélyes anyag vulkánhamu módjára nagyon hosszú ideig lebeg a levegőben és tetszés szerinti magasságban fel lehet akasztani láthatatlan függönyként, amely megvéd bizonyos területeket a repülőmadaraktól.

★

A londoni távirattal kapcsolatban

egyik budapesti lap munkatársa kérdést intézett Magyar Sándorhoz, aki tudvalevően társa, nagivátora volt a tragikus sorsu Endresz Györgynek a „Justice for Hungary” diadalmas óceánföldről utján. Magyar Sándor, aki az aviatikai szakirodalomban is kitűnőség, a következőket mondotta:

— Lehet, hogy az ugynevezett „láthatatlan füst” szülői híre csak hirtelreírői fantázia szüleménye, de kétségtelen, hogy elgondolásként elég ügyes. Tény az, hogy a levegőben esetleg található por igen károsan befolyásolhatja a motor működését. Ezzel a ténnyel van dolguk a sivatagok felett repülő

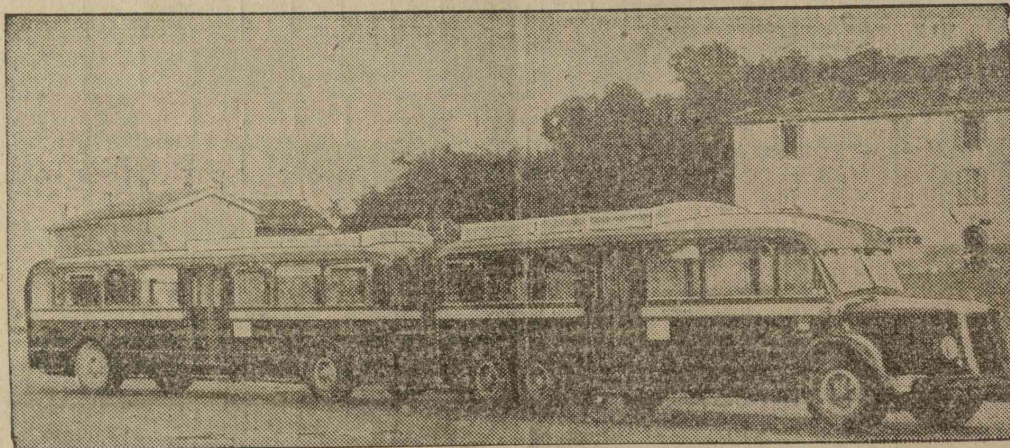
amely megbénítja
az ellenséges
repülőgépet

pilótáknak, ahol a porfelhők apró homokszemcséi behatolnak a motorba és a benzinezeték eldugulásával okoznak zavart. Különösen veszélyes, ha ezek a finom porszemcsék az olajba kerülnek, ami a motor berágódásához vezet.

— A terv kivihetlenségét főképp abban látom, hogy a levegő állandó áramlásával számolva, megoldhatatlan, hogy ezt a misztikus füstfelhőt ott alkalmazzuk, ahol arra szükség van. Például a London védelmére felelőztetett füst néhány óra múlva esetleg már Páris felett lebegne.

— Emellett a füst láthatatlan lévén, éppugy valószínűség van arra, hogy a saját gépek ugyanugy belerepülhetnek, mint az ellenségé.

Villámautóbuszok

Az olaszok építették meg a villámvonatok mintájára az első villámautóbuszt. Az olasz országúti személyforgalmat bonyolítja le. A hatalmas, gyönyörű kidolgozású kocsik vonatrendszerű átjáróval vannak összekötve, úgyhogy menet közben is lehet közlekedni.

A világ legnagyobb repülőversenyét 22 ezer kilométeres távon rendezik meg és indul a „földkerekség legszerencsésebb pilótája” is

London, július 21.

Október 20-án rendezik meg a délan-golországi repülőtelepről történő „start” a világ egyik legnagyobb szabású repülőversenyét, amelynek előkészületei máris nagyban folynak. A világ összes jelentékenyebb repülőgépgyárai törekszenek a legjobb minőségű repülőgépet beállítani. A verseny a „Mac Robertson International Air Races”, az ausztráliai százéves nemzeti ünnep alkalmával rendeződik és kezdeményezést Melbourne egyik legtekintélyesebb polgára, Sir Mac Pherson Robertson tette, aki a maga részéről 15 ezer fontot adományozott díjakra és a győztesnek még külön arany serleget ajánlott föl, amelynek értéke 500 font.

A repülőtáv Angliából Melbourne-ig huzódik és kereken 22 ezer kilométer.

Ez a távolság körülbelül ugyanannyi, mint amit Posch amerikai pilóta tett meg Newyorkból Newyorkig és körülbelül 4000 kilométerrel több annál, amit tavaly Post és Gatti világrepülésük alkalmával tettek. A nagy versennyel kapcsolatban kedves babonát terjesztgetnek az angol repülőtisztek.

Ha ezen a versenyen részt vesz Misbrey, a harmadik repülősvadron kapitánya Kenleyben, akkor bizonyára ő fogja megnyerni a versenyt, hiszen ő a legszerencsésebb pilóta.

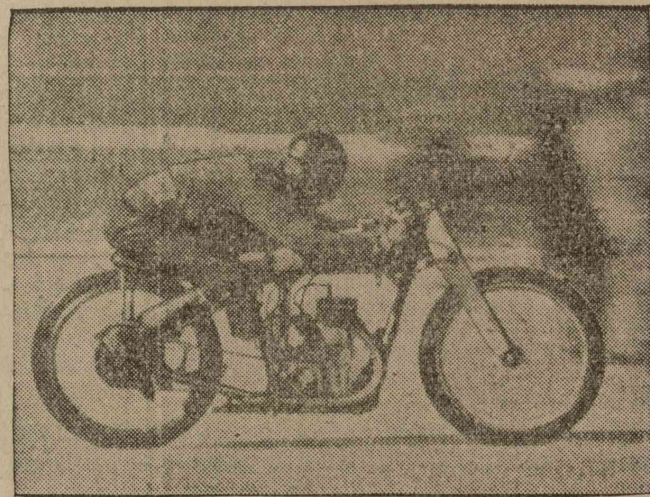
Emberi számítás szerint Misbreynek már régen nem volna szabad élni. Olyan balesetekből került ki épen, hogy az emberek szemé-szája elállott a csodálkozástól.

Nemrégén egy repülése Farnborough és

Kenley között több ezer méter magasságban kilyukadt a benzintartálya, le kellett tehát ereszkednie süvenyekkel faszorok-

ÚJ VILÁGREKORD!

A párisi Linas Monthlery pályán a francia Louis Jeannin a 250 köbcentiméteres kategóriában Jonghi gépén 156.243 órákilométeres sebességgel új világrekordot futott.

SZOVÁTA FÜRDŐN

látogassa a legjobb
ÉTTERMET, az

ISTVÁN.

amelynek elsőrendű regáti és erdélyi konyhája van. Speciális rostonsültek. Menü- és étlap szerint, olcsó árak. Abonómák. Este kitűnő jazz-zenekar és tánc.

kal sűrűn körülvevett kis rétre. Minden ügyeskedése ellenére nem tudta elkerülni, hogy a repülőgép farka ne kerüljön egy fa lombjai közé, mire a magassági irányzék elromlott s nyilegyenesen zuhant le a gép. Az emberek biztossá vették, hogy holttestet huznak ki a porrá tört gép alól és íme Misbrey sértetlenül mászott ki a romok közül. A gép alatt egy lópatkó volt, amely természetes n a babonás repülő szokása szerint most féltett talizmánja, a „legszerencsésebb pilótának”.

A Zeppelin potyautását négyhavi fogházra ítélték

Trencsén, július 21.

A trencsényi bíróság előtt az elmúlt napokban nevezetes férfi állott vádlottként Kroba Stanislav személyében. Jelentéktelen szélhámosságok miatt ültette a vádlottak padjára az ügyész: süketet, vakot, némát szimulált és könyöradományokat gyűjtött. Annál érdekesebb volt a kalandos életű ember múltja. Kitént, hogy Kroba sokat bolyongott külföldön, főleg Németországban és

ő volt a Graf Zeppelin potyautasa, aki jegy nélkül lopózott a léghajó utasfülkéjébe és Friedrichshafentől Marseilleig léghajózott.

A trencsényi bíróság négyhavi fogházra ítélte.

RÁDIO-ÉLET

A hét rádió-műsora

Vasárnap, július 22

BUKAREST. 12: Rádiózenekar. 13: Hírek, hanglemezek. 13.45: Dalhgv. 14.40: Hglem. 18: Parasztkor órája, román zene. 19.05: Román népzene. 21: Heti szemle. 21.15: Rádiózenekar. 22: Előadás. 22.15: Részletek francia operák. 23: Rádióújság, zeneközzvetítés.

BUDAPEST. 9.30: Hírek. 10: Katolikus istentisztelet. 12.15: Prot. istentisztelet. 13.30: Az Operazenekar hgv. 15: Hglem. 16: A mezőgazdák órája. 16.30: Klarinéthgv. 18: Katonazene. 19.20: Elbeszélés. 19.45: Magyar dalok és cigányzene. 21: Csevegés. 21.25: Sporthírek. 21.40: A kecskeméti dalárda hgv. 23: Hírek. 23.30: Táncczene. 0.15: Cigányzene.

BECS. 13.20—15: Szórakoztató zene. 16.15: Kamarazene. 18.05: Délutáni szimf. hgv. 21.05: Ezerenád. 23: Esti hírek. 23.20: Táncczene. 1—2: Éjszakai hgv.

Hétfő, július 23

BUKAREST. 13: Hglem. 13.45: Hírek, hglem. 14.40: Hglem. 19.05: Rádiózenekar, könnyűzene. 20: Rádió szabadegyetem. 21: Anekdoták. 21.15: Kamarazene. 22: Dalhgv. 22.30: Zongorahgv. 23: Rádióújság. 23.30: Zeneközzvetítés.

BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek, csevegés, hglem. 13: Déli harangszó. 13.05: Hglem. 14.30: Cigányzene. 16.30: Diákok félórása. 17: Bécsi dalok. 18.30: Zongorahgv. 19.05: Szalonzenekar. 21.30: Hírek. 22.05: Cigányzene. 22.15: Az Operazenekar hgv. 22.30: Hírek. 24: Táncczene.

BECS. 13: Déli szimf. hgv. 24.10—25: A hgv. folyt. 17.40: Kis színpad. 18.50: Délutáni hgv., hangosfilmekből. 20.40: Szórakoztató hgv. 24: Bach orgonára és zongorára írt ismertebb művei.

Kedd, július 24

BUKAREST. 13: Hglem. 13.45: Hírek, hglem. 14.40: Hglem. 19.05: Könnyűzene. — Rádiószabadegyetem. 20.30: Hglem. 21.15: Szimf. hgv. 23: Rádióújság. 23.30: Hglem.

BUDAPEST. 13.05: Rádióhgv. 14.30: A rendőrök hgv. 17: Csevegés. 18: Dalhgv., zongorakísérettel. 20.10: Csevegés. 20.40: Hegedűhgv. 21.20: Vigjáték. 23.10: A budapesti fővárosi zenekar hgv. 0.15: Táncczene.

BECS. 13: Déli szimf. hgv. 14.10—15: A déli hgv. folyt. 17.40: Hgv.-óra. 18.50: Délutáni hgv. 20.30: Operarészletek. 23.50: Esti hgv.

Szerda, július 25

BUKAREST. 13: Hglem. 13.45: Hírek, hglem. 14.40: Hglem. 19.05: Cseh operazene. 20: Előadás. 20.15: Francia operettzene. 21.15: Zongorahgv. 22: Dalhgv. 22.30: Fuvolahgv. 23: Rádióújság. 23.30: Zeneközzvetítés.

BUDAPEST. 13.05: Rác cigányzenekara. 14.30: Balalajkahgv. 16.30: Diákok félórása. 17: Elbeszélés. 18.30: Táncczene. 21: Szlovák előadás, hanglemek kísérettel. 21.30: Verdi: „Trubadur” című operája hglem. 23.15: Hírek. 23.40: Cigányzene. 0.15: Szalonzene.

BECS. 13: Déli hgv. 17.20: Délutáni hgv. 18.60: Bach. 20.30: Zenekari hgv. 21.45: Egyfelvonásos. 24: Táncczene. 1—2: Éjszakai hgv.

Csütörtök, július 26

BUKAREST. 13: Hglem. 13.45: Hírek, hglem. 14.40: Hglem. 19.05: Könnyű és román zene. 20.15: Rádiószabadegyetem. 20.45: Donizetti „Lucia de Lammermoor” című operája.

BUDAPEST. 13.05: Cigányzene. 14.30: Rádióhgv. 17: Csevegés. 18: Az Operazenekar hgv. 19: Új magyar költők. 19.30: Vidám angol hglem. 20.10: Külpolitikai szemle. 20.30: „Annabál” operett. 23.50: Táncczene. 0.45: Cigányzene.

BECS. 13: Déli szimf. hgv. 14.10—15: A déli hgv. folyt. 17.40: Délutáni hgv. 18.40: Hgv. óra. 22.45: Dalok és áriák. 1—2: Táncczene.

Péntek, július 27

BUKAREST. 13: Hglem. 13.45: Hírek, hglem. 14.40: Hglem. 19.05: Rádiózenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 21.15: Kamarazene. 22: Dalhgv. Angol és amerikai zene. 22.30: Saxofon hgv. 23: Rádióújság. 23.30: Könnyű zene.

BUDAPEST. 13.05: Szóló kvartett. 14.30: A póstások hgv. 16.30: A diákok félórása. 17: Modern lakások. 18: Gitárhgv. 18.30: Csevegés. 19: Hgv. 19.40: Sporthírek. 19.55: Dalhgv. 22.50: Budapest fővárosi zenekarának hgv. 23.30: Cigányzene. 0.20: Dzsezz.

BECS. A szimf. déli hgv. 14.10—15: A déli hgv. folyt. 18.45: Délutáni hgv. 21.30: Fiatal művészek. 23.50: Esti szimf. hgv. 1—2: Éjszakai hgv.

Szombat, július 28

BUKAREST. 13: Hglem. 13.45: Hírek, hglem. 14.40: Hglem. 19.05: Rádiózenekari hgv. 20: Beethoven „Fidelio” című operája. 22.30: Rádióposta. 23: Rádióújság.

BUDAPEST. 13.05: Az állástalan zenészek hgv. 14.30: Rádióhgv. 17: A fiatalok órája. 18: Vidám csevegés. 18.30: Budapesti szalonzenekar hgv. 20: Kedvenc hglem. 21: Rádióújság. 22: Legfrissebb hírek. 22.20: Táncczene. 23.05: Az operazenekar hgv. 0.30: Cigányzene.

BECS. 13: Hglem. hgv. 17: Mandolin hgv. 17.50: Délutáni hgv. 20.15: Beethoven „Fidelio” című operája. 23: Esti hgv. 0.30—2: Közvetítés a budapesti Ritz hotelből. Bura Sándor cigányzenekarának hgv.

A „Siculia” szövetkezet gyümölcsstermelési és mezőgazdasági munkája

Az erdélyi gazdák, a legtöbb helyen, eddig kevésre értékelték a gyümölcsstermelés jövedelmezőségét. Ezalatt Amerika és Ausztrália termelői az igen szép és

nagy példányokra kinevelt téli gyümölcsfélékkel valóssággal elárasztották az európai országok piacait s így a mi kintő minőségű erdélyi gyümölcsünk háttérbe szorult. Az udvarhelymegyei gazdák által most megalakított és cégjegyzett „Siculia” Gyümölcsstermelési és Mezőgazdasági Szövetkezet Odorheiu az egész vármegyére kiterjedő hatáskörrel, a július hó 17-én tartott első igazgatósági ülés határozatai alapján megkezdte működését. Célbavette ezen szövetkezet: Udvarhely vármegye területén a nemes gyümölcsök szakszerű és egyöntetű termelését, elterjesztését, a kellő időben való bel- és külföldi tömeges értékesítését; a gyümölcsstermelési propaganda előadások és vidéki körzetenként 10—10 napos gyümölcsstermelési tanfolyamok tartását; a külbirtok-területeken nagymennyiségben termő vadalma, vadkörte és cseresznye gyümölcsök összegyűjtését és ezek magvairak elvetésével több millióramenő vadoncoknak évenkénti előállítását és az ország területén, ugyancsak a külföldön való értékesítését. Tervbe van véve továbbá vidéki körzetenként gyümölcsiskolák felállítása, illetve a magánügynek ezirányú vállalkozásának pártfogásbavétele, hogy így minden vidék lakossága olcsón jusson a helyi talajban és ég-

hajlat alatt nevelkedett gyümölcsfaoltványokhoz. Azután bérbevesz, vagy felesművelésre kivesz vidékenként nagyobb gyümölcsösöket, hogy azok mintaszzerű kezelésével élő példát mutasson a magán-gyümölcsösök helyes gondozására.

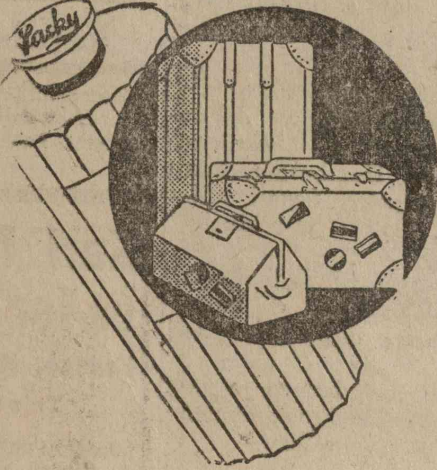
Gondja lesz e szövetkezetnek arra is, hogy Udvarhelymegyében a gyümölcsstermeléssel kapcsolatos méhészet fellendüljön, ugyancsak a baromfitenyésztés is kiépítést nyerjen. Későbbi célkitűzései, hogy a vármegyében előállítandó tejtermékek általa jobb értékesítéshez jussanak, s bevezeti majd a gazdasági gabonafélék eladását és szükség szerinti szállítását, főleg a vetőmagvaknak beszerzését és a gazdákhoz való juttatását. Tekintettel, hogy a vármegye talaja gyöngén termi a gabonaféléket, de annál nagyobb mennyiségben és kintő minőségben ontja a gyümölcsféléket; a „Siculia” Szövetkezetre igen nagy hivatás vár a gazdaság körében. A szövetkezet igazgatósága által kiküldött intézőbizottság: dr. Ferenczy Pál elnök, Gyerkes Mihály ügyvezető és dr. Voszka István ügyész, cégjegyző igazgatók minden tevékenységgel dolgoznak a szövetkezet megkezdett munkájának eredményessége érdekében.

A nyaralási felszerelés gondjai

Gondolnia kell az út és a nyaralás összes szükségleteire. Nem szabad semminek sem hiányoznia ahhoz, hogy a jól megérdemelt pihenésben tényleg megtalálja örömet és az áhított nyugalmat. De mindenekelőtt nem szabad hiányoznia a kölnivíznek, hiszen ez teszi életvidámabbá, ez fokozza a nyaralás, a fürdőzés örömeit.

Természetesen csakis olyan kölnivízről lehet szó, amely kielégíti azokat a magas minőségi követelményeket, amelyeket minden jóízű ember annyira becsül: egyesíti magában a ritka és finom, tartós, állandó és mégis enyhe illatokat. Ez az a kölnivíz, amelynek nem szabad hiányoznia az Ön egyénien összeállított utifelszereléséből:

jacky
 kölnivíz

MIGNOT-BOUCHER
 illatszerészet
 PARIS
 készítménye.

Embertársaink egészségéért eléggé meg nem becsülhető szolgálatot teszünk, ha csak a higiénikus

használguk és barátainknak is ajánljuk

PÖSTYÉN

A VILÁG RHEUMAFÜRDŐJE

A festői Vág-völgyben. A legközelebbi fürdőbe-
rendezésekkel, nagyszerű
thermalstrandfürdővel
Napfürdők, torna, tenisz,
golf, vadászat, halászat.
A legjobb társaság talál-
kozhelye. Felvilágosítá-
sok (deviza megszerzése
ügyében is): Mg. Ph. L.
Singer, Timisoara Strada
Saguna 8 szám alatt

10 KG. TÖBBLET

képezi az Ön kövérségénél azt a felesleget, amely
olykár az egészségére.

Az egyetlen szer,
amellyel ettől a feles-
legtől megszabadulhat a

**Dr. RICHTER-féle
soványító-tea,**

amely elűnteti a feles-
leges zsíradékot s amely-
től visszanyeri termé-
szetes karcsúságát és
fűrgeségét.

1 doboz 90.- lej,
Extrakoncentrát 100 lej

Kapható drogériákban és
gyógyszertárakban.

SPORT

Mégis Brassóban

Brassó, július 21.
Mint megírtuk, a brassói nemzetközi verseny
elmaradásának következménye volt, hogy
a brassói atlétikai liga a szövetség nemtörő-
dömsége miatt lemondta az országos baj-
nokság megrendezését is.
Most fordulat állott be ebben a kérdésben.
Az országos atlétikai bajnokságokat mégis
Brassóban rendezik meg, az új stadion fel-
avatóján.

Ezzel kapcsolatban az atlétikai szövetség a
következő közleményt adta ki:

„Az országos atlétikai bajnokságok július
28-án és 29-én Brassóban lesznek, a „II. Károly
király stadionban“.

Gólzápor a zápor után:

ACFR—Maccabi 9:2 (2:1)

Brassó, július 21.

A középliga bajnokának és a bukaresti
bajnoknak találkozója az ACFR fő-
lényes győzelmét hozta. A záportól fel-
ázott csuszós pályán nem volt reális a
játék. A CFR bebizonyította újra, hogy
van erő és gólképesség csatársorában.
Erélyesen küzd a Nemzeti Bajnokságba
jutásért. A Maccabi nem tudta kifejteni
teljes képességeit.

A gólsorrend: 15. Székely 1:0, 37. Mar-
kócs 1:1, 40. Székely 2:1. Második fél-
idő: 2. Berta 3:1, 11. Berta 4:1, 12. Szé-
kely 5:1, 14. Székely 6:1, 18. Székely
7:1, 36. Katz 7:2, 38. Hecht 8:2, 42. Ber-
ta 9:2.

A Maccabiban játszott Gidáli, az Ivria
centerhalfja, aki a bukaresti csapathoz
kérte átigazolását.

HALASSY — DUNABAJNOK

A Dunabajnokságot 2500 méteres távon csü-
törtökön rendezték meg. Győzött — a féllába
— Halassy Olivér 56 perc 35 mp.-es idővel. 2.
Bözi 56 p. 55 mp. Hölgyeknél: 1. Csányi Bo-
riská 66 p. 54 mp. 102 induló volt!

Felölsszerkesztő: Kocsis Róla

Az URODONAL-t RHEUMA... KOSZVENY... a világ legkiválóbb orvosai írják elo

Bátran állítjuk, hogy az Urodonal elsőrendű
hugysavoldó szer. Hiszen 37-szer hatásosabb
a lithiumnál.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban

ISCHIAS...

A tolos hujgsavat tar-
almazó ver veszelyt
jelent

MIERT?

A vér állandóan cirku-
lál szervezetünkben és a
szervek részére életfon-
tos elemeket szállít; az
oxigént a tüdőből, és
atápszeréből képződött
folyékony táplálékot. A
vér segítségére van azon
szerveknek, amik a vize-
let az izzadság és a bél-
sár útján a szervezetből
a mérgező anyagokat el-
távolítják. A vér feladata
tehát nagyon fontos és
szükséges, hogy tiszta és
elegendő legyen. A fel-
nötök 75%-nak a vére
tulok hujgsavat tartal-
maz, aminek következté-
ben vérük, ahelyett
hogy egészségi forrás
volna, a betegségek for-
rásává válik.

A hujgsavat, kepzó-
desenek aranyában,
naponta kell a szerve-
zeiből eltávolítani.

Kiváló francia és kn-
földi professzorok szá-
mos munkájukban be-
bizonyították, hogy az
Urodonal a hujgsav
legbiztosabb eltávolí-
tója.

Hirneves professzorok,
mint Lancereaux, (az or-
vosi akadémia volt el-
nöke) Pouchet Legerot,
E. Faivre, Charvet, Bu-
ard, munkájukban meg-
emlékeznek az Urodo-
náról és azt előírják.
A világ leghíresebb or-
vosai ismerik és hasz-
nálják az Urodonalt. Vé-
gül megemlítjük a hir-
neves Herard tanárt, az
orvosi akadémia volt el-
nökét, aki saját maga is
az Urodonalt használja
és betegei részére előírja.
Az Urodonalt étkezés
előtt szedjük: egy kávé-
kanállal egy fél pohár
vízben feloldva. Vagy
pedig este, lefekvés előtt
egy evőkanállal egy po-
hár vízben feloldva.

Az Urodonal eltávo-
lítja a hujgsavat, meg-
gátolja az arthriti-
mus kifejlődését és
megfiatalítja a szer-
vezetet.

„Rendell“ pesszárrium

„Wifes friend“ — „A feleség barátja“

Az asszonyok ideális óvszere

Higiénikus - Hatásos - Olcsó — 1 doboz ára (12 drb.) 110 lej

Kapható drogériákban és gyógyszerárakban.

Biri neni szakácskönyve a leg-
jobb s mégis a legolcsóbb. Ismét kapható
mindenütt. Kemény kötésben 100.— lej.
Postán utánvétellel szállítja a

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Méhészet gyakorlati
tanácsadó

méhészek számára. Írta: **IGNACZ S.**
122 szövegrajzzal, 260 oldal ára 120 Lei

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

ÉRTESÍTÉS!

Tudomásukra hozzuk az érdekelte-
nek, hogy a RAPID autóbussz tulajdo-
nosok Szindikátusa rövid időn belül
egy új kalauz-tanfolyamot nyit.

Az érdekeltek jelentkezzenek az iro-
dában, Cal. Regele Carol II. No. 119.
(volt Cal. Dorobanjiilor) minden nap
d. u. 4—6 óra között.

Cluj, la 11 Iulie 1934.

„RAPID“ Sindicatul proprietari-
lor de Autobuse CLUJ.

GÜTERMANN- FELE varró- és gomblyukselyem

A varróselyem előnye, hogy egyenlő-
értékű a nyersselyemmel.

A varróselyem tiszta selyemből készül.

A varróselyem szintartó.

A varróselyem ellent áll az időnek.

A varróselyem fénye természetes.

A varróselyem több mint 600-féle szín-
ben készül.

A varróselyem olcsó.

A varróselyem puha, elasztikus és a var-
rásnál alkalmazkodik a ru-
hadarabokhoz.

A varróselyem felhasználásánál a szemek
nem szakadnak el.

A gyapjú- vagy selyemszövetek festésénél a
varrás csak akkor kapja meg az új szint, ha
gépselemet alkalmazunk.

Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz
megvarrva

Ne takarékoskodjék a varrásnál.

A varróselyemnek nincs párja.

Használjon tehát GÜTERMANN
varróselymet, az a legjobb.

GÜTERMANN & Co. S.A.

Română, București.

Fűzőkészítők

Elastic „BALLY“, batist, broche-ok, vala-
mint a fűzőkészítéshez való összes hozzáva-
lók, rendkívül jutányos áron kaphatók

„FLORIDA“

București, Selari 4.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-
raktár a Brassói Lapok Könyvosztá-
lyában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓI

Baromfitenyésztés

második lényegesen átdolgozott kiadás

Dr. Bernátsky Jenőtől

250 oldalas, számtalan ábrával ellátott könyv

ára 120.— Lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Kapu-utca 56—58. az udvarban.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyan-
azon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetést díjak előre fizeten-
dők. Támpéldányt nem adjunk.

Vétel-eladás

Rózsaburgonyát olcsón szál-
lit vagonvételben. Jung Péter,
Cenadul Vechiu (Ócsanád)

13321

Karl Fröhlich és Tsa. kereskedése

Brassó, Hosszu-u. 30.

Telefon 221.

Állandóan dusan felszerelt rak-
tár minden kovács, lakatos,
bádogos, ács, asztalos, épi-
tész, mezőgazdasági szük-
séleti cikkből, a legolcsóbb
napi áron.

**Nagy fűzőkemence és
fűzőedény raktár**

Nagyköztség piacán, nagy
vidékel, első üzlet, vegyes-
árura bevezetve, 60 éve nagy-
forgalommal, haláleset miatt,
első kézből, kedvező feltételek
mellett, lakással együtt átadó.
Csakis komoly és megbízható
átvevő jelentkezze. „Biztos
jövő“ jelíge a kiadóba. 13386

Eladó jókarban, olcsón M. K.
V. 6 lóerős, 10 lépkörös kazán,
1200 a cséplőszekrény száma.

Özv. Jancsó Károlynénál, Ghid-
falau, Treiscaune. 13505

Jól bevezetett vulkanizáló-
műhely külföldreutazás miatt,
valamint jó akarában lévő sze-
mélyautó eladó. Cim: 13497.
szám alatt a brassói kiadóban.

Gheorgheniben 2 szobás
szálloda, kávéházzal étterm-
mel, bérbeadó. Érdeklődni Hot-
tel Astoria. 13503

Allást nyer

Szakképzett cipő-modelőrt
keresek. Levélbeni ajánlatot
kérek, Biernbaum Jenő, Dumb-
raveni jud. Tarnava-Mica.

Vegyes

Nagyothallás és fülzugás el-
len kérjenek prospektust Né-
meti Móról, Oradea, Aurel
Vlaicu 53. 13002

A HAZICUKRASZAT KEZEL-
KÖNYVE, Krbeke kitérő
munkája alapján a leggye-
sebb és a legkülönlegesebb
tésztaakat mindenki házálag ké-
szítheti. A legjobb cukrászda
otthon negyedannyi költséggel
Ára félévesen kötésben 40 lej.

BIRI NENI szakácskönyve
egyetlen háztartásban sem
nélkülözhető. Ára köve 100
LEJ. Megrendelhető a Bras-
sói Lapok Könyvosztályától.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.